

2012

Aastaraamat

Sisukord

Info aktsionäridele	3
Nõukogu esimehe pöördumine / Kontserni tunnustavad ni i omanikud kui riik	4
Juhataja pöördumine / Uues reaalsuses peituvad uued võimalused	6
Organisatsioon	8
Majanduskeskkonna ülevaade	9
Aasta 2012	11
Tegevustulemused	12
Tegevussegmendid	16
Personal	33
Investeerimine ja arendustegevus	36
Kvaliteedijuhtimine ja keskkonnapoliitika	40
Sotsiaalne vastutus ja heategevus	42
Kontserni tegevus aastal 2012	43
Aksia ja aktsionärid	45
Hea ühingujuhtimise tava	49
Info nõukogu ja juhatuse kohta	56
AS Harju Elekter auditeeritud majandusaasta aruanne 2012 http://www.harjuelekter.ee/sites/default/files/public/pdfid/HE_yearbook2012_est.pdf	57

Info aktsionäridele

Korraline üldkoosolek

Harju Elektri aktsionäride korraline üldkoosolek toimub 9. mail 2013 kell 10.00 Keila Kultuurikeskuse saalis aadressil Keskväljak 12, Keila.

Dividendid

Harju Elektri juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku maksta ettevõtte 2012. aasta majandustegevuse eest aktsionäridele dividende 0,09 eurot aktsia kohta. Aktsionäride nimekiri, kellel on õigus dividendidele, fikseeritakse seisuga 23. mai 2013 kell 23.59. Dividendid makstakse aktsionäridele välja 28. mail 2013 ülekandega aktsionäri pangaarvele.

Finantsaruannete avaldamine 2013. aastal

Harju Elekter avalikustab firma kvartaalsed majandustulemused järgmiselt:

2013. a 1. kvartali vahearuanne	07.05.2013
2013. a 2. kvartali vahearuanne	07.08.2013
2013. a 3. kvartali vahearuanne	06.11.2013

Majandustulemused avaldatakse eesti ja inglise keeles ning kõik teated on pärast nende avaldamist börsisüsteemis nähtavad ka Harju Elektri koduleheküljel aadressil <http://www.harjuelekter.ee>. Harju Elektri börsiteateid elektronposti teel saab tellida ettevõtte kodulehekülje osast „Investorile“.

Kontaktisik investoritele
MOONIKA VETEVOOL
Kommunikatsioonijuht
Tel 671 2761
moonika.vetevool@he.ee

AS Harju Elekter,
Paldiski mnt 31,
76606 Keila, Eesti

Endel Palla
Nõukogu esimees

Kontserni tunnustavad nii omanikud kui riik

2012. aastal jätkus Kontserni müügitulude kasv. Eesti elektriseadmete tootmine ületas kriisieelse 2008. aasta taseme. Inseneride mõttetöö ja müügioskused on võimaldanud suurendada müüki väljaspool Eestit. Lisandunud on uued turud üle maailma: Austraalia, Põhja-Ameerika, Kaug-Ida ja uued riigid Euroopas.

Oleme hakanud mõtlema „roheliselt“. Toodame päikesest elektrit, kasutades seda oma tarbeks kõigis meie Kontserni tootmisettevõtetes Eestis, Soomes ja Leedus. Oleme Soomes turuliider autode eelsoojendusseadmete tootmises parklatele, suund on võetud ka elektriautode intelligentsete laadimispostide tootmisele.

Kontserni arengule ja siinsete inseneride motivatsioonile on kindlasti positiivselt mõjunud ka iga-aastane Kontsernisisene innovatsioonikonkurss uute toodete ja lahenduste välja töötamiseks. Innovatsioonitemaatikaga tegelemine tagab Kontserni omatoodete järjest kõrgema tehnilise taseme, tõstab tootlikkust ja võimaldab leida uusi kliente.

2012. aasta oli ka omamoodi juubeliaasta. 20 aastat täitus Harju Elektri poolt moodustatud ühisfirmadel: ABB Harju Elekter (15. september), Draka Keila Cables (14. detsember) ja Glamox HE (15. detsember). Kõik firmad on kasvanud tugevateks edukateks Keila Tööstusküla ettevõteteks. Meie loodud autojuhtmete tehasest on saanud Eesti edukaim ettevõtte PKC Eesti. 19. septembril möödus 10 aastat Soome ettevõtte Satmatic Oy ostmisest. Sügisel 2013 möödub 45 aastat elektriseadmete tootmise algusest Keilas, mida saab õigustatult lugeda Kontserni alguseks. Tunneme uhkust, et oleme sihikindla töö tulemusena suutnud Keilasse luua üle 2000 töökoha, mis annavad ühtekokku toodangut mahus enam kui 300 miljonit eurot.

Harju Elekter kuulub suurettevõtete hulka, kelle jätkuv areng ja stabiilsus kindlustavad kõrge tööhõive. Suurettevõttena tunneme vastutust Kontserni jätkusuutlikul arendamisel riigi majanduse tugevuse kindlustamiseks.

Lõppenud aastal pöördusid aktsiahinnad Eesti väärtpaberiturul tõusule ning ka ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aastaga 15,8% 2,64 euroni. Ebastabiilsemal ajal muutub aga aktsia hinnaliikumisest ehk olulisemakski veel asjaolu, et tegemist on dividendiakti siaga. AS Harju Elekter, ühena vähestest börsiettevõtetest, on kogu oma börsil noteeritud aja jooksul maksnud igal aastal aktsionäridele dividende. Aastast aastasse pikenev aktsionäride nimekiri oskab firma usaldusväarsust ja stabiilset dividendipoliitikat hinnata.

ASi Harju Elekter edukat tegevust rahvusvahelise Kontserni ja tootmisettevõttena märgatakse ja tunnustatakse. Harju maavanem pärjas ASi Harju Elekter tiitliga Aasta Ettevõtte ning andis ettevõtte juhatajale üle maakonna teenetemärgi.

Nõukogu nimel tänan meie kliente, partnereid, aktsionäre ja töötajaid.

Endel Palla
Nõukogu esimees

Andres Allikmäe
Juhataja

Uues reaalsuses peituvad uued võimalused

Mitmeti väljenduv ja ebastabiilne majandusolukord maailmas on meid harjutanud mõttega nn. uuest reaalsusest. Ehkki mõni piirkond maailmas on näidanud hoogsat kasvu, pole see siiski üldine. Asjatundjad on ühte meelt, et endiselt on nii maailmamajanduses kui ka meie jaoks olulisel Euroopa turul keeruline määratleda trende või näha võimalikke arengusuundi. Samas tuleb tunnistada, et paiguti näivad väljavaated head ning vastused küsimustele on eelkõige meie oma peas. Võib-olla ongi uus reaalsus see, millega peame pikemas plaanis harjuma, sellega toime tulema ja sellest uusi võimalusi leidma.

Harju Elekter kontserni jaoks oli aasta 2012 edukas. Kontserni müügitulud olid läbi ajaloo paremuselt teisel kohal, kasvades eelmise aastaga võrreldes 13%, 52,8 miljoni euroni. Ärikasum, mida mõjutas nii turgude ebastabiilsus kui ka klientide otsused keerulises konkurentsituatsioonis, jäi eelmise aasta tasemele. Samas suutsime kasvatada konsolideeritud puhaskasumit 22% võrra, 3,6 miljoni euroni. Puhaskasum aktsia kohta kasvas 0,17 eurolt 0,21 euroni. Kontsern

jälgis ja juhtis hoolikalt ka rahavoogusid, tänu millele lõpetasime aasta praktiliselt võlavabana; kasutasime vaid lühiajalisi krediite oma tegevuse toetamiseks.

Kasvu ja uusi ärivõimalusi otsides panustasime varasemast enam Skandinaavia suunale. Mitmed edukad projektid laiendasid ja süvendasid meie geograafilist ulatust. Uute turgudena lisandusid Ukraina ja Šveits, enim edu saavutasime Rootsis, Saksamaal, Valgevenes. Koduturg oli stabiilne.

2012. aasta oli harjumuspäraselt sündmusterohke. Kontserni ettevõtete kaasabil valmis Soomes maailma suurim 140 MW võimsusega biogaasi kombijaam. Märkimisväärselt kasvas kontserni ettevõtete tegevus taastuv- ja rohelise energia seadmete tootmise ja müügi valdkonnas. Ehkki kogutarbimise seisukohalt tagasihoidliku, kuid siiski märgilise tähendusega kasvas ka oma tarbeks päikeseenergiast elektri tootmine. Vastavate seadmete koguvõimsus kasvas Kontsernis juba 100 kWni. Keila tootmiskompleksis koondati elektrotehniline arendustegevus uude Arenduskeskusesse, mis annab lähiaastatel oluliselt paremini fokuseeritud võimaluse meie klientide teenindamiseks ja innovaatiliseks tegevuseks. Sügisel tähistasime mitut olulist tähtpäeva – täitus 15 aastat ASi Harju Elekter noteerimisest Tallinna Börsil ja 10 aastat Soome tütarfirma

Satmatic Oy liitumisest kontserniga. Kontsern suurendas oma osalust Leedu tütarfirmas 63%ni.

Harju Elekter on juba aastaid toetanud tehnilist kõrg- ja ametiharidust. Elektriala edendamiseks ja propageerimiseks, aga ka Kontserni personali erialaste teadmiste ja oskuste tugevdamiseks oleme Tallinna Tehnikaülikooli Arengufondi pikaajaline sponsor ja koostööpartner ning osaleme aktiivselt ka eriala- ja ettevõtlusliitude töös.

2013. aasta on Harju Elekter kontserni 45. tegevusaasta. Läbi kõigi nende aastate oleme olnud elektrotehniliste seadmete ja materjalide tootmises suunanäitaja, pakkudes oma klientidele parimaid tehnilisi lahendusi, kompromissitut kvaliteeti ja nende ettevõtmist toetavat arendustegevust. Oleme õppinud nii oma klientidelt kui ka partneritelt. Just pidev õppimine, oskusteave ja jätkuvalt akumuleeruvad kogemused annavad meile kindluse õnnestumisteks ka tulevikus.

Tänan meie kliente ja partnereid koostöö eest, mis on toonud edu mõlemale osapoolle. Tunnustan ja tänan meie töötajaid kõigis Kontserni firmades. Tänan ASi Harju Elekter aktsionäre usalduse ja jätkuva toetuse eest ning loodan edukale koostööle ka järgmistel aastatel.

Andres Allikmäe
Juhataja

Organisatsioon

Harju Elekter toodab elektriseadmeid 1968. aastast. Kontserni põhitegevus on elektrienergia jaotusseadmete, sh alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid ning automaatika- ja juhtimiskeskuste disain, tootmine ja turustamine energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Kontserni toodangust 66,4% turustatakse väljaspool Eestit.

Missioon

Olla juhtiv elektriseadmete- ja materjalide tootja Balti mere regioonis, lahendades kliendi vajadused asjatundlikult, tähtaegselt ja kvaliteetselt ning pakudes koostööprojektides lisaväärtust ja kindlust.

Eesmärk

Olla pikaajaliselt edukas, kasvatades firma kapitali ja tootes tulu koostööpartneritele ja omanikele ning pakudes motiveerivat tööd, palka ja arenguvõimalusi oma töötajatele.

AS HARJU ELEKTER

TÜTARETTEVÕTTED

AS HARJU ELEKTER ELEKTROTEHNIKA

Keilas asuv elektriseadmete tootja energiajaotus-, tööstus- ja ehitussektori tarbeks

AS HARJU ELEKTER TELETEHNIKA

Telekom- ja fiiberoptiliste toodete valmistaja Keilas

SATMATIC OY

Tööstusautomaatikaseadmete tootja Ulvilas ja Keraval

HARJU ELEKTER AB

Kontserni esindus ja müügiorganisatsioon Stockholmis

RIFAS UAB

Juhtimis- ja jaotuskeskuseid ning tööstusautomaatika-seadmeid tootev ettevõtte Panevežyses

Automatikos Iranga 51%
projekteerimisettevõtte Panevežyses

SIDUSETTEVÕTTED

AS DRAKA KEILA CABLES

Jõu- ja installatsioonikaablite tootja Keilas

STRATEEGILISED INVESTEERINGUD

SIA ENERGOKOMPLEKSS

Kesk- ja madalpingeseadmete müügiorganisatsioon Riias

PKC GROUP Oyj

Juhtmeköidiste ja ühenduskaablite valmistaja

● Harju Elekter kontserni ettevõtted

Majanduskeskkonna ülevaade

Maailmamajandus

Maailma majanduskasv aeglustus 2012. aasta teises pooles, kusjuures arengud muutusid regiooniti ebaühtlasemaks. Kui Euroopas ja Jaapanis majandusolukord halvenes, siis Ameerika ja Hiina majandused näitasid hoopis tugevnemismärke. Oma mõju avaldasid ka mitmed ebamäärasused, mis olid seotud kas eurokriisi, eelarvepoliitika probleemidega USAs, Hiina juhtkonna vahetusega või Lähis-Ida situatsiooniga. Globaalsest nõrkusest said mõjutatud ka Põhjamaade majandused. Tarbijaid pitsitas ühelt poolt suur tööpuudus, teisalt suhteliselt kõrgel, 3,5% tasemel püsiv inflatsioon. Dollari kurss ja kütusehinnad maailmaturul püsisid stabiilsetena, tõusid metallide ja põllumajandussaaduste hinnad. 2012. aasta oli edukas finantsturgudele. Positiivset tootlust näitasid pea kõik suuremad varaklassid ja turud, erandiks võib lugeda vaid toorainete varaklassi.

Euroala

Euroala lõpetas aasta optimistliku noodiga - jutud euro äkksurmast kadusid, tehti mitmeid edusamme institutsioonilises vallas ning pandi nurgakivi pangandusliidule. Kuigi majanduskasvu aeglustumine Euroopas jätkus ning Lõuna-Euroopas kerkis töötuse määr seninähtust kõrgemale, hakkas majanduse kindlustunne tänu edukatele sammudele EL võlakriisi lahendamisel aasta lõpukuudel paranema. Mitmed tegurid viitasid päästepakettide positiivsele mõjule – euro vahetuskurss tugevnes ja majandusraskustes Lõuna-Euroopa riikide võlakirjade intressid alanesid. Euroopa Keskpanga kriisi lahendamise poliitika, mis toetus odava raha pakkumisele, viis 6 kuu Euribori aastaga 1,62lt 0,32 protsendile. Põhjamaadele ja ka ülejäänud Euroopale prognoositakse majanduse elavnemist järgmise aasta teisest poolest, aga selle eelduseks on võlakriisi järk-järguline lahenumine. Euroopa Keskpanga esialgsete andmete põhjal oli euroala 2012. aasta majanduskasv 1,5-1,7%.

◀ Ameerika ja Hiina majandused näitasid tugevnemismärke

◀ 2012. aasta oli edukas finantsturgudele

◀ Põhjamaadele ja ka ülejäänud Euroopale prognoositakse majanduse elavnemist järgmise aasta teisest poolest

Läti, Leedu ja Venemaa

Pankade analüütikute hinnangul oli Baltimaade enam kui 3-protsendilise majanduskasvu suurus 2012. aastal aeglustuva kasvuga Euroopa ja Skandinaavia foonil meeldivald üllatav. Skandinaaviamaade majandust pidurdasid habras välisnõudlus ja nõrgem sisemajandus, raskusi lisas surve töajookulude suurendamisele ning ELi ja eurotsooni senise majandusolukorra jätkumine halvendab Põhjamaade, meie peamiste kaubanduspartnerite majandustingimusi veelgi. Positiivse poole pealt saab esile tuua võimatluse, et augustis sai Venemaa Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liikmeks, millega kaasneb Venemaaga kaubavahetuse muutumine avatumaks, paremini prognoositavaks ja stabiilsemaks. Samuti on kogu siinse majanduspiirkonna jaoks suure tähtsusega Läti ühinemine eurotsooniga peale eurotsooni täisliikmeks saamise tingimuste täitmist 2013. aastal.

Eesti

Ka Eestis aeglustus majanduskasvu kiirus 2012. aastal võrreldes eelnevaga, olles siiski esialgsete andmete põhjal 3,2%lise aastakasvuga euroala kõrgeim. Peamine kasvumootor oli kõrge investeerimisaktiivsus, tugev sisetarbimine ja eksport. Positiivselt panustas majanduskasvu ka töötlev tööstus, kuid ettevõtete tootmist piiravaks probleemiks oli ebapiisav nõudlus ning uute tellimuste vähenemine. Statistikaameti andmetel kasvas eksport võrreldes 2011. aastaga 4,5% ja ekspordimaht ulatus rekordilise 12,6 miljardi euroni. Import kasvas aastaga 8,5% 13,8 miljardi euroni.

Majanduskasvule aitas kaasa elanike sissetulekute tõus, mis toetas tarbimiskulutuste suurenemist ja tagas sisenõudluse püsimise. Kuivõrd ka tööpuudus püsis Eestis enam-vähem stabiilsena ja töötajate töötasu vähehaaval kasvab, võib oodata, et lähitulevikus suudab sisenõudlus majanduse taset hoida. Edasine majanduskasv jääb aga sõltuma välisnõudluse taastumisest läänes ja selle püsimisest idas.

← Baltimaadel enam kui 3-protsendiline majanduskasv

← Eesti majanduskasv oli esialgsete andmete põhjal 3,2%lise aastakasvuga euroala kõrgeim

← Statistikaameti andmetel kasvas eksport võrreldes 2011. aastaga 4,5% ja import aastaga 8,5%

← Edasine majanduskasv jääb aga sõltuma välisnõudluse taastumisest läänes ja selle püsimisest idas

Aasta 2012

➤ AS Harju Elekter omandas lisaks olemasolevale 51%le Leedu aktsionäritelt veel 11,7% suuruse osaluse Leedu tütarfirmas UAB Rifas, mille järel suurenes ASi Harju Elekter osalus ettevõttes 62,7%ni. Leping sõlmiti 30.11.2012, tehing sulgus 5.12.2012.

➤ Septembris täitus Satmatic Oy-l 10 aastat Harju Elekter kontsernis. 19.9.2002 allkirjastasid AS Harju Elekter ja Siemens Oy ostu-müügi lepingu, mille järgi Harju Elekter omandas Siemes Oy 100%lise tütaretevõtte Satmatic Oy kõik aktsiad. 10 aasta jooksul on Satmatic Oy müügitulud kasvanud 7 miljonilt eurolt 21,4 miljoni euroni ja töötajate arv 52lt 88ni.

➤ Leedu tütaretevõtte Rifas UAB tunnistati pärast edukaid auditeid maailma suurfirmade ABB ja GE Energy ametlikuks koostööpartneriks ja tarnijaks.

➤ Septembris täitus 15 aastat ASi Harju Elekter aktsia noteerimisest Tallinna Börsil. Kontsern on 15 börsiaasta jooksul arenenud juhtivaks elektriseadmete ja materjalide tootjaks Balti mere regioonis ning 10-kordistanud kontserni müügitulu ja ärikasumi. Firma turuväärtus ja aktsia hind on suurenenud üle kolme korra. AS Harju Elekter on ka üks neist vähestest firmadest Tallinna Börsil, kes on igal aastal maksnud oma aktsionäridele dividende.

➤ Soome Vaskiluotosse ehitati maailma suurim 140 MW võimsusega biogaasi kombijaam. Tehase ehitas Metso Oy, kellele tarnis allhankijana vajalikke lahendusi ja seadmeid Soome tütaretevõtte Satmatic Oy. Projekti oli kaasatud ka Eesti tütaretevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika, kes valmistab biogaasi jaama tarbeks kompleksed jaotusalaamad ja juhtseadmed. Sellist tüüpi keskkonnasõbralike elektrenergiajaamade ehitamine lähitulevikus on üha kasvav trend.

➤ Tütaretevõtte Satmatic Oy kasvatab päikeseenergiaseadmete ja -lahenduste müüki. Ühelt poolt toetab seda päikesepaneelide jt taastuvenergiaseadmete ligi 25%line aastane hinnalangus, mis on selliste toodete võimalikku tarbijakonda tunduvalt laiendanud, teisalt toodete kasuteguri kasv ja kehtima hakanud ehitiste energiatõhususe kord. Tõhusas kasvus on ka autoparklate autode soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tootesegment, kus Satmatic Oy on hõivanud Soome turul liidripositsiooni.

➤ AS Harju Elekter Elektrotehnika avas novembris Arenduskeskuse, kuhu koondas insenerid tootearenduse ja tehnika osakondadest. Uues kontoris on 19 töökohta. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügitululist innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks ning näidiste esitlemiseks.

➤ AS Harju Elekter Elektrotehnika korraldas koolitusseminaride sarja, mille käigus külastas firmat suur osa meie klientide käidu-, arendus- ja operatiivkäidu sektori töötajast. Koolituspäevadel tutvustati vastastikuseid arengusuundi, käsitleti olulisi teemasid ja vastati esilekerkinud küsimustele. Kokku korraldati 10 koolituspäeva, kus osales ligikaudu 200 inimest.

➤ 2012. aastal võeti Keila tootmis-kompleksis kasutusele uus 10 kW võimsusega päikeseenergiajaam ning Soome tütaretevõtte jaamale lisati 30 päikesepaneeli. Koos aasta varem käivitatud päikeseenergiajaamadele Soomes (30 kW) ja Leedus (50 kW) on Kontserni ettevõtete taastuvenergiajaamade installeeritud võimsus kokku ligi 100 kW. Toodetud elektrit kasutatakse peamiselt oma tarbeks, ülejäänud energia suunatakse riikide energiarõudesse.

➤ Kontserni ettevõtted osalesid erialamessidel Eestis ja Soomes ning Eesti stendi koosseisus Euroopa juhtival elektrotehnikamessil Saksamaal.

➤ Harju maavanem pärjas ASi Harju Elekter tiitliga **Aasta Ettevõtte** ning andis juhatajale Andres Allikmäele üle maakonna teenetemärgi. Lisaks pälvis Eesti Aasta Ettevõtja galal Ettevõtja Elutööpreemia firma nõukogu esimees ja arendusdirektor Endel Palla.

Tegevustulemused

Finantskokkuvõte viimase 5 aasta kohta

Kontsern	2012	2011	2010	2009	2008
Koondkasumiaruanne (miljon eurot)					
Müügitulud	52,8	46,7	40,9	40,4	55,7
Ärikasum	2,0	2,0	1,5	1,8	3,2
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	3,5	2,8	2,2	1,2	2,5
Finantsseisundi aruanne aasta lõpu seisuga (miljon eurot)					
Käibevara kokku	16,5	15,4	14,4	12,0	15,9
Põhivara kokku	43,1	37,5	40,7	27,5	22,5
Varad kokku	59,6	52,9	55,1	39,5	38,5
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	48,8	40,3	44,0	30,7	25,4
Omakapitali kordaja (%)	81,8	76,2	79,8	77,7	66,0
Juurdekasvutempod (%)					
Müügitulud	13,1	14,2	1,1	-27,4	19,1
Ärikasum	-2,7	33,3	-16,1	-43,4	-2,8
Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)	26,8	27,6	76,9	-50,1	-54,3
Varad	12,7	-4,0	39,5	2,7	-16,4
Omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)	21,1	-8,3	43,1	21,0	-25,5

Käibe ärirentaablus = Ärikasum/Müügitulud*100
 Käibe puhaskasum = Puhaskasum/Müügitulud*100
 Omakapital aktsia kohta = Omakapital(keskmine)/Aktsiate arvuga (perioodi keskmine)
 Vara puhaskasum = Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)/Keskmine vara*100
 Omakapitali puhaskasum = Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv)/Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv)*100

	2012	2011	2010	2009	2008
Tulususe suhtarvud (%)					
Käibe ärirentaablus	3,7	4,3	3,7	4,5	5,7
Käibe puhaskasum	6,8	6,3	5,6	3,4	4,4
Varade puhaskasum	6,3	5,1	3,2	3,2	5,8
Omakapitali puhaskasum (ROE)	7,9	6,6	4,4	4,4	8,3
Aktsia (EUR)					
Keskmine aktsiate arv (1000 tk)	17 093	16 800	16 800	16 800	16 800
Omakapital aktsia kohta	2,61	2,51	2,22	1,67	1,51
Aktsia sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,07	0,99
Puhaskasum aktsia kohta	0,21	0,17	0,13	0,07	0,15
P/E suhe (kordaja)	12,57	13,41	23,39	28,14	6,76
Dividend aktsia kohta	^[1] 0,09	0,07	0,06	0,05	0,06
Likviidsussuhtarvud					
Maksevõime kordaja	1,8	1,8	1,8	1,6	1,6
Likviidsuskordaja	1,1	1,0	1,1	0,9	0,8
Personal ja palgad					
Keskmine töötajate arv	452	427	424	452	501
Töötajate arv perioodi lõpu seisuga	478	457	440	464	515
Palgakulu (miljon eurot)	9,1	7,7	7,0	7,3	8,5

Omakapitali kordaja = Keskmine omakapital (emaettevõtte omanikele kuuluv) / Keskmine vara*100
 Puhaskasum aktsia kohta = Puhaskasum (emaettevõtte omanikele kuuluv) / Keskmine aktsiate arv
 P/E suhe = Aktsia hind / Kasum aktsia kohta
 Maksevõime kordaja = Käibevara (keskmine) / Lühiajalised kohustused (keskmine)
 Likviidsuskordaja = Keskmine likviidsed varad (käibevara-varud) / Lühiajalised kohustused (keskmine)

^[1] Juhatause ettepanek

2012. aasta majandusaruandes on rida-realt konsolideeritud ASi Harju Elekter (konsolideeriva üksuse) ja tema tütarettevõtete ASi Harju Elekter Elektrotehnika, ASi Harju Elekter Teletehnika, Satmatic Oy, Harju Elekter AB ja Rifas UAB ning tema tütar-ettevõtte Automatikos Iranga UAB (koos kasutatuna Kontserni) finantsnäitajad ning laiendatud kapitali-osaluse meetodil sidusettevõtte AS Draka Keila Cables tulemused.

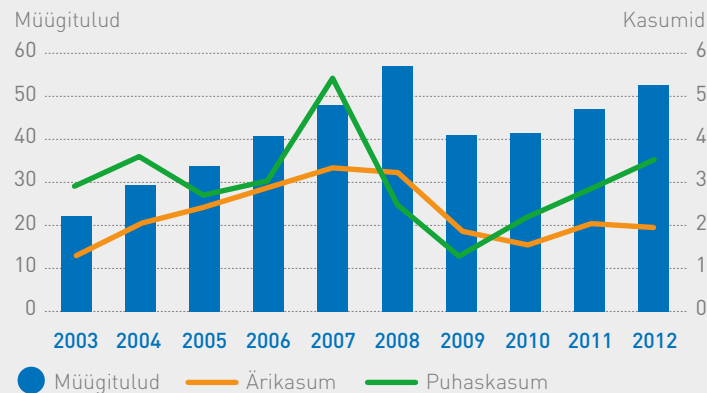
AS Harju Elekter omab 6,4%list osalust Soome ettevõttes PKC Group Oyj. Ettevõtte aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil ja on finantsseisundi aruandes kajastatud turuhinnas. Aktsia turuhinna muutusel võib olla oluline mõju Kontserni varade väärtusele ja omakapitalile.

Tulud, kulud ja kasumid

Kontserni 2012. aasta konsolideeritud müügitulu kasvas võrreldava perioodi suhtes 13,1% ning jõudis 52,8 miljoni euroni. Konsolideeritud müügitulust andsid 45% (2011: 47%) Eesti, 40% (2011: 40%) Soome ja 14% (2010: 13%) Leedu ettevõtted ning 1% Rootsi ettevõtte.

Kontserni põhitegevuseks on elektrienergia jaotus ja juhtimisseadmete tootmine ja müük, samuti nendega seotud tegevused. Põhitegevus andis traditsiooniliselt suurima osa – 90% (2011: 90%)

Müügitulud, puhas- ja ärikasumid miljonit eurot

konsolideeritud müügitulust. Võrdset 5% Kontserni müügi- ja kasumituli oli nii aastatel 2012 kui ka 2011 kinnisvara segmentidelt ja muudest segmenteerimata tegevustest.

Turgudest domineerisid Kontserni ettevõtete koduturud (Eesti, Leedu, Rootsi ja Soome), moodustades 90% (2011: 94%) konsolideeritud müügitulust. Müügi- ja kasumituli Kontserni koduturgudele kasvas 8,3% 47,5 miljoni euroni. Enim kasvasid müügi- ja kasumituli Soome (20%) ja Rootsi (enam kui 4,5 korda) turgudel. Müügitulu Eesti turult jäi praktiliselt 2011. aasta tasemele. Müük Leedu turule kahanes aruandeaastal 29%. Samas on Leedu segmenti müügitulu aruandeaastal kasvanud 19% 7 miljoni euroni, millest müük koduturule moodustas 41% (2011: 67%).

◀ Kontserni 2012. aasta konsolideeritud müügitulu kasvas võrreldava perioodi suhtes 13,1%

◀ Müügi- ja kasumituli Kontserni koduturgudele kasvas 8,3%

Aruandeaastal on muude turgude osakaal konsolideeritud müügituludes kasvanud 4 protsendipunkti võrra 10%ni. Ligi kaks ja pool korda suurenes müük muudesse Euroopa Liidu riikidesse ja poolteist korda väljapoole Euroopa Liitu. Arenev ja pidevalt kasvav turg on Kontsernille Saksamaa, kust on leitud aktiivne ja suure potentsiaaliga partner. Saksamaale müüdi 12 kuuga 1,8 miljoni euro võrra tooteid ja teenuseid enam kui võrreldaval perioodil. Käesoleval aastal tulid uute turgudena juurde Ukraina ja Šveits, kuhu müüdi aruandeperioodil ühe miljoni euro väärtuses Kontserni tooteid. Venemaa ja Valgevene suunalised tarned kasvasid 0,4 miljoni euro võrra 0,8 miljoni euroni.

Majanduse elavnemisega oli Kontserni peamistel sihtturgudel märgata mõningast nõudluse kasvu. Samal ajal konkurents turgudel tugevnes. See omakorda põhjustas tugevnevat survet hindadele ja ka tarnetähtaegadele ning tegevuse kasumlikkusele.

Kontserni äritegevuse kulud kasvasid aastaga kokku 14% 50,8 miljoni euroni, edestades müügitulude kasvutempot 0,9 protsendipunkti võrra. Enim (18%) kasvasid turustuskulud. Üldhalduskulude kasvutempo ületas müügitulude oma 2,5 protsendipunkti võrra. Kokku kasvasid tegevuskulud aruandeperioodil 0,9 miljoni eurot 6,7 miljoni euroni, moodustades 12,6% (2011: 12,3%) konsolideeritud müügitulust.

Tootmis- ja müügimahtude kasv mitmel järjestikusel aastal (2011: 14,2%; 2012: 13,1%) on toonud kaasa

töötajate arvu kasvu Kontsernis. Aruandeperioodi lõpu seisuga töötas Kontsernis 478 inimest, mis oli 21 töötajat rohkem kui aasta tagasi. Aasta keskmine töötajate arv kasvas võrreldava perioodi suhtes 25 töötaja võrra 452ni. Aastaga kasvasid kulutused tööjõule 9% 11,9 miljoni euroni, moodustades 22,5% (2011: 23,3%) konsolideeritud müügitulust.

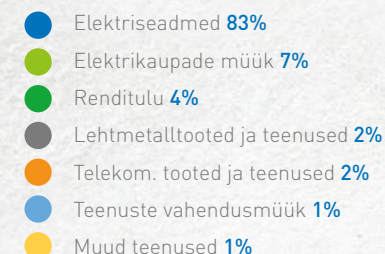
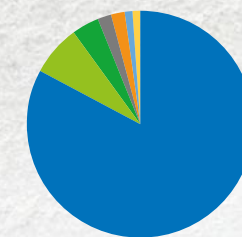
Aastaga hinnati alla ja kanti äritegevuse nõudeid kuludesse 86 (2011: 2) tuhande euro ulatuses ning kulu varude allahindlusest oli 38 (2011: 30) tuhat eurot. Perioodi põhivarade kulum moodustas 1,47 (2011: 1,35) miljonit eurot.

Aruandeaasta konsolideeritud ärikasum enne kulumit oli 3,44 (2011: 3,38) miljonit eurot; ärikasum oli 1,97 miljonit eurot, mis oli 0,055 miljonit eurot vähem kui võrreldaval perioodil. Ärirentaablus enne kulumit oli 2012. aastal 6,5% (2011: 7,2%) ja ärirentaablus 3,7%, mis oli 0,6 protsendipunkti võrra väiksem võrreldava perioodi näitajast.

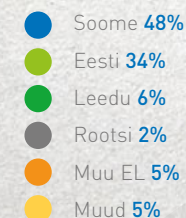
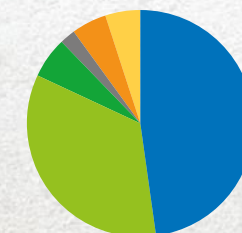
Aruandeperioodil laekus dividenditulu 854 (2011: 795) tuhat eurot. Finantstulu 15,4 tuhande aktsia müügilt oli 175 tuhat eurot. Võrreldaval perioodil muudelt finantsinvesteeringutelt tulusid ei teenitud. Aruandeaastal saadi finantstulusid 1,04 miljonit eurot, mis oli 0,24 miljonit eurot enam kui võrreldaval perioodil.

Kontsern konsolideeris sidusettevõttest kasumit 1,1 (2011: 0,5) miljonit eurot.

MÜÜGITULUD tootegruppide kaupa

turgude kaupa

2012. aastal oli tulumaksukulu 482 (2011: 318) tuhat eurot.

Kokkuvõttes oli konsolideeritud puhaskasum 3,6 miljonit eurot, mis oli 22,2% enam võrreldava perioodi näitajast. Emaettevõtte omanike osa perioodi puhaskasumist moodustas 3,5 miljonit eurot, kasvades võrreldava perioodi suhtes 26,8%. Puhaskasum aktsia kohta 0,21 (2011: 0,17) eurot.

Muu koondkasum

PKC Group Oyj aktsia turuhind Helsingi börsil kasvas 12 kuuga 4,00 euro võrra 15,43 euron. Aruandeaastal saadi finantsvara ümberhindlusest kasumit 5,54 (2011: kahjum 5,52) miljonit eurot, finantsvara müügiga realiseerus ümberhindluse kasumit 0,16 miljonit eurot ja kokkuvõttes 5,38 miljoni euro võrra kasvas ümberhindluse reserv omakapitalis. Valuutakursi vahed välisettevõtte ümberarvestusel (Rootsi tütarettevõtte Harju Elekter AB) moodustasid muust koondkasumist/-kahjumist ebaolulise osa.

Finantsseisund ja rahavood

Kontserni varade maht oli 31.12.2012 seisuga 59,6 miljonit eurot, kasvades aastaga 6,7 miljoni euro võrra.

Aasta lõpuks ulatusid äritegevuse nõuded ja ettemaksed 6,7 miljoni euron, kahanedes aastaga 1,2

miljonit eurot ja varud 6,4 miljoni euron, kahanedes 0,3 miljoni euro võrra. Samas jäid võlad tarnijatele ja muud võlad võrreldava perioodiga samale tasemele. Likviidsuskordaja kasvas 2012. aastal 0,1 punkti võrra 1,1 tasemele ja maksevõime kordaja (1,8) püsis perioodi näitaja suhtes samal tasemel.

Varade mahu kasv oli aruandeaastal peamiselt mõjutatud PKC Group Oyj aktsia turuhinna muutusest Helsingi börsil. Aruandeaastal investeeris Kontsern põhivarasse 0,7 miljonit eurot, võrreldaval perioodil 3,1 miljonit eurot. Kokkuvõttes kasvas põhivarade maksumus 12 kuuga 5,7 miljoni euro võrra 43,1 miljoni euron.

Aasta lõpus ulatusid intressikandvad võlakohustused 2,4 miljoni euron, vähenedes 12 kuuga 1,4 miljonit eurot, sealhulgas vähenesid lühiajalised laenukohustused aasta jooksul 1,2 miljonit eurot (2011: 771 tuhat eurot). Kaheteistkümne kuuga tasuti kapitalirendi põhimakseid Kontsernis kokku 282 (2011: 272) tuhat eurot.

Kontserni netovõlg (Intressikandvad võlakohustused – Raha ja pangakontod) vähenes 12 kuuga 4,0 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpus -1,0 miljoni euron. Netovõla suhe omakapitali moodustas -2,0%, võrreldaval perioodil 6,7%.

Kontserni omakapital suurenes aastaga 8,1 miljoni euro võrra ja ulatus aasta lõpu seisuga 50,1 miljoni euron.

◀ Konsolideeritud puhaskasum oli 3,6 miljonit eurot

◀ Emaettevõtte omanike osa perioodi puhaskasumist moodustas 3,5 miljonit eurot

◀ Kontserni varade maht oli 31.12.2012 seisuga 59,6 miljonit eurot

◀ Aruandeaastal investeeris Kontsern põhivarasse 0,7 miljonit eurot

◀ Kontserni omakapital suurenes aastaga 8,1 miljoni euro võrra

Tegevustulemused

Aruandeperioodi lõpu seisuga moodustasid käibevarad 28% (2011: 29%) ja põhivarad 72% (2011: 71%) ning teiselt poolt võõrkapital 16% (2011: 21%) ja omakapital 84% (2011: 79%) varadest.

Aruandeaastal tuli äritegevusest raha sisse 4,6 (2011: 1,2) miljonit eurot, investeerimistegevusest läks raha välja 58 tuhat eurot, 2011. aastal 2,2 miljonit eurot. Aktsiaemissioonist laekus 0,66 miljonit

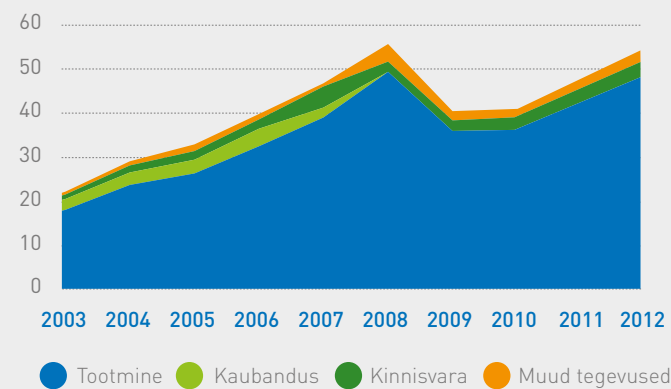
eurot ja Kontsern maksis dividende 1,2 (2011: 1,1) miljonit eurot ja tasus kapitalirendi põhiosa makseid 0,28 (2011: 0,27) miljonit eurot. Kokkuvõttes läks finantseerimistegevusest raha välja 2,0 (2011: 0,6) miljonit eurot. Raha ja rahaekvivalendid kasvasid aruandeaastaga 2,5 miljoni euro võrra 3,4 miljoni euroni, võrreldaval perioodil aga vähenesid 1,6 miljoni euro võrra 0,8 miljoni euroni.

◀ Aruandeperioodi lõpu seisuga moodustasid käibevarad 28%, põhivarad 72%, võõrkapital 16%, omakapital 84% varadest

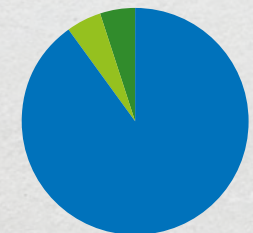
Tegevussegmentid

31. detsembri 2012 seisuga toimus Kontserni tegevus kahes valdkonnas – tootmine ja kinnisvara, kus iga tegevusala oli piisavalt suure osakaaluga, et moodustada eraldi kajastatavat segmenti ning millega kaasnenud riskid ja hüved olid oluliselt erinevad. Emaettevõttes tegutseva kaubandusgrupi osakaal on jäänud viimasel viiel aastal, sh. 2012. aastal koos Harju Elekter ABga olulisest, 10% määrast allapoole, mistõttu kajastatakse kaubandus muude tegevuste koosseisus.

Tegevussegmentide müügitulud miljonit eurot

MÜÜGITULUD segmentide viisi

- Tootmine 90%
- Kinnisvara 5%
- Muu 5%

Tootmine

Tootmise segment hõlmab elektriseadmete tehaseid Eestis (AS Harju Elekter Elektrotehnika), Soomes (Satmatic Oy) ja Leedus (Rifas UAB), kus tehaste põhitoodangu moodustavad seadmed kesk- ja madalpinge elektrienergia jaotuseks (alajaamad, kaablijaotus- ja liitumiskilbid) ning automaatika- ja juhtimiskeskused energia- ja tööstussektori ning infrastruktuuri tarbeks. Samuti kuulub segmenti

AS Harju Elekter Teletehnika (Eesti), mis valmistab tooteid nii energeetika ja elektrotehnika kui ka telekommunikatsioonisektorile.

2012. aastal andis Tootmine 90,4% (2011: 89,6%) konsolideeritud müügitulust. Segmendi müügimaht kasvas aastaga 14,1% 47,7 miljoni euroni.

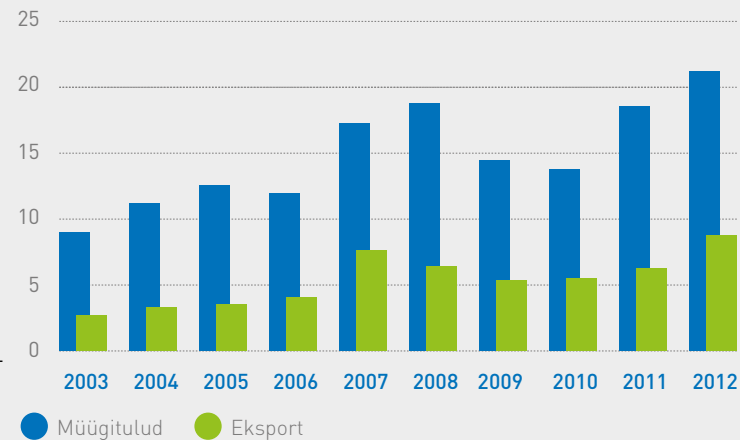

AS Harju Elekter Elektrotehnika

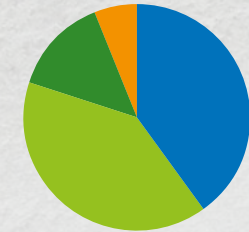
ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõtte AS Harju Elekter Elektrotehnika on juhtiv kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja ja turustaja Baltimaades. ASi Harju Elekter Elektrotehnika peakontor ja tehas paiknevad Keilas, kus ettevõtte kasutuses on 10 775 m² tootmis-, lao- ja kontoripindu. Ettevõttes töötab 190 inimest, neist 33 müügi- ja tootearendusvaldkonnas.

2012. aasta saab ASi Harju Elekter Elektrotehnika igati kordaläinuks lugeda. Oktoobris jäeti selja taha 2011. aasta müüginumbrid, vaid nädalapäevad hiljem saavutati firma kõigi aegade käiberekord ning detsembri alguseks sai juba ületatud ka 2012. aasta eelarves prognoositud 20 miljoni euro piir. Kokkuvõttes kasvas ASi Harju Elekter Elektrotehnika 2012. aasta

AS Harju Elekter Elektrotehnika müügitulud miljonit eurot

MÜÜGITULUD ettevõtete kaupa

- AS Harju Elekter Elektrotehnika **40%**
- Satmatic Oy **40%**
- Rifas UAB **14%**
- AS Harju Elekter Teletehnika **6%**

AS Harju Elekter Elektrotehnika on juhtiv kesk- ja madalpinge jaotusseadmete tootja ja turustaja Baltimaades

müügitulu aastaga 15%, ulatudes 21,2 (2011: 18,4) miljoni euroni, millest müük välisurgudel moodustas 42% (2011: 33,5%). Kasv saavutati peamiselt müügi- mahtude lisandumisega välisurgudel, aga ka Kontserni ettevõtetevahelise müügitulu suurenemisest. Ettevõtte toodangut tarniti nii Soome ja Rootsi kui ka koostööpartnerite vahendusel Saksamaale, Hollandisse, Hispaaniasse, USA ja Araabia Ühendemiraalide turgudele ning Venemaale ja Valgevenesse. Müük koduturul oli stabiilne.

Valdav osa müügituludest – 93,1% – teeniti elektriseadmete müügist (2011: 92,5%). Ettevõtte sai aruandeaastal tellimusi mitmetele uutele kesk- ja madalpinge toodetele, mis realiseeriti eksporturgudel. Tõhusas kasvus olid energiajaotuse ja automaatika tooterühmad ning komplekt- ja jaotusalajaamad moodustasid jätkuvalt suurima tooterühma firma tooteportfellis. Tõhusa müügitöö tulemusena on suudetud suurendada kõrgema lisandväärtusega toodete osakaalu tooteportfellis ning tellimusi firmas välja töötatud erilahendusega toodetele: tuuleparkide jaotusalajaamad ja -fiiderpunktid, sadamate konteinerikraanade alajaamad. Märkimisväärseks tuleb tunnustada komplektsete suure võimsusega jaotusalajaamade tarnimist Soome, maailma suurimale biogaasi kombijaamale. Õnnestumiseks tuleb pidada kindlasti ka arenguid Rootsi, Norra ja Venemaa turgudel.

Aasta lõpus avas AS Harju Elekter Elektrotehnika Keila Tööstuskülas uue inseneri- ja arenduskorpuse – Arenduskeskuse – kuhu koondas insenerid tootearenduse ja tehnika osakondadest. Uues kontoris on

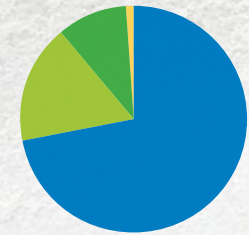
19 töökohta, kuhu 2013. aastal lisanduvad ka müügiinsenerid. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist lisatuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute prototüüpide välja töötamiseks ning näidiste katsetamiseks ja esitlemiseks.

Vastavalt ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele toimus aasta lõpus juhtimissüsteemide resertifitseerimine ning jaanuaris 2013 väljastati sertifikaadid järgnevas kolmeks aastaks. Lisaks läbiti aruandeaastal edukalt mitme tellija poolset tarnija auditid.

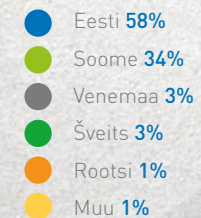
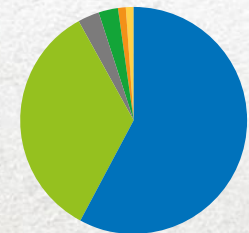
Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskendusid tegevused ettevõttes oluliste protsesside optimeerimisele ning materjalide ja kaupade efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks raiskamised ja kaod. Jätkus ka juhtimissüsteemi 5S juurutamine. Inseneriõppe ja teaduskoostöö raames jätkus doktoriõppe raames koostöö Tallinna Tehnikaülikooliga smart grid lahenduste arendamisel, sh „Energiasüsteemi talitluse optimeerimine muutuvkoormuste tasakaalustamiseks“.

Ettevõtte arengu ja kasvu tagamiseks jätkatakse 2013. aastal aktiivset ekspordisuunalist turundustegevust uute turgude ja klientide leidmiseks. Konkurentsivõime tugevdamiseks hoitakse tähelepanu all firma põhiprotsesside efektiivsuse-, töökorralduse ning töökeskkonna parandamisega seotud tegevusi. Lisavõimalusi loob ka Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tugevdamine.

MÜÜGITULUD tootegruppide kaupa

turgude kaupa

HEKA tehases valmistatud komplekt-
alajaamad. Aastas valmistatakse üle
750 komplektalajaama, neist enam
kui 130 Skandinaavia elektrivõrkudele.
Lisaks alustati 2012. aastal Rootsi turu
jaoks disainitud 1 kV alajaamade
tarnetega.

AS Harju Elekter Teletehnika

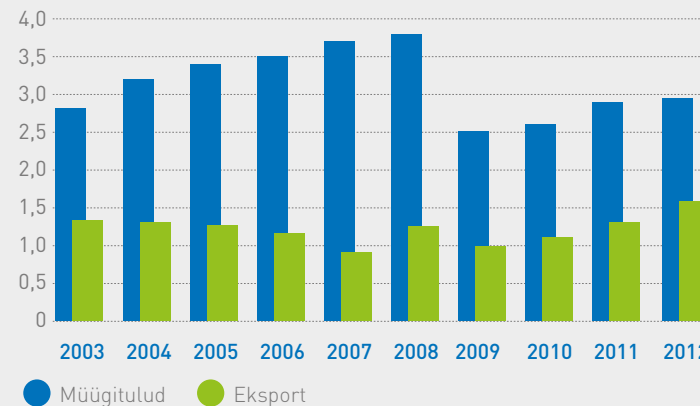
ASi Harju Elekter 100%lise tütarettevõtte ASi Harju Elekter Teletehnika põhitegevus on telekommunikatsioonisektorile andmesidevõrgu sidekappide ja erinevate lisatarvikute ning fiiberoptiliste ühenduskaablite valmistamine ja müük. Lisaks valmistab firma kliendikohaseid lehtmataltooteid ja -lahendusi energeetika ja elektrotehnikasektorile ning teeb allhanketöid lehtmatali töötlemise ja viimistluse alal. Ettevõtte koosseisu kuulub ka mehaanikajaoskond, mis tegeleb peamiselt eritellimuste täitmisega Keila Tööstusküla ettevõtetele. Firma omab ka tegevusluba tulekahju- ja valvesignalisatsioonisüsteemide projekteerimis-, paigaldus- ja hooldustööde teostamiseks. Firma peakontor ja tehas paiknevad Keilas. Ettevõttes töötab 64 inimest.

AS Harju Elekter Teletehnika 2012. aasta müügitulud olid 2,96 miljonit eurot, kasvades eelneva aastaga võrreldes 3,3%. Aasta esimeses pooles ettevõtte peamised sihtturud Põhjamaades kasvasid, kuid samal ajal oli tunda ka konkurentsi tugevnemist, seda eriti Soomes, kus suurenes lehtmatali tootmisressurside ülejääk, põhjustades tugevnevat survet hindadele ja tarnetähtaegadele. Müük koduturule vähenes 2012. aastal 12% ja müük väljapoole Eestit kasvas 22,5%. Müük väljapoole koduturgu moodustas ettevõtte müügituludes 52,7% (2011: 44,5%). Peamine

eksporti sihtriik oli Soome 87,6% (kogu ekspordikäibest), järgnesid Saksamaa 5,6%, Rootsi 2,2%, Leedu 2,1%, Norra 1,3% ja Läti 1,2%. Suurimaks eksporditartikliks olid andmesidevõrkude sidekapid ja nende lisatarvikud.

Aasta algusest hakkas tellimuste voog liikuma tõusvas tempos ja veel poolaasta lõpuski säilis lootus, et tellimuste kasv jätkub aasta lõpuni. Müügi kasv tuli peamiselt tänu telekommunikatsioonisektoriga seotud klientidele, kes ebasoodsale majanduskeskkon-

AS Harju Elekter Teletehnika müügitulud miljonit eurot

ASi Harju Elekter Teletehnika põhitegevus on telekommunikatsioonisektorile andmesidevõrgu sidekappide ja erinevate lisatarvikute ning fiiberoptiliste ühenduskaablite valmistamine ja müük

nale vaatamata jätkasid planeeritud investeeringuid. Teistes kliendirühmades põhjustas Euroopas valitsev ebastabiilsus müügitulu vähenemise ja müügikasumi planeeritust madalama taseme. Mitmed kliendid peatasid seetõttu oma suuremahulised projektid ja teostasid vaid kiireloomulisi investeeringuid. Kasvas väikesemahuliste ja lühiajaliste tellimuste hulk, mis komplitseeris tootmiskorraldust ja planeerimist. Aasta teises pooles toimus Põhjamaades turgude kokkutõmbumine lehtmetsa ja telekommunikatsioonisektoris, mis sundis firmasid rakendama kulude kokkuhoiu programmi. Tulemuseks oli ettevõtte tellimusmahtude vähenemine.

Aastat iseloomustavad veel uutele turgudele jõudmine ja uute klientide sissetootamine. 2012. aastal tegi AS Harju Elekter Teletehnika esimesed sammud Saksamaa turule sisenemisel, kus kohaliku partneri kaudu jõudsid meie räkitooted Saksamaa juhtivate sideoperaatorite võrkudesse. Loodi ka esimesed kontaktid räkitoodete tarnimiseks Norrasse. Positiivsed arengud olid ka Rootsi suunas, kus partnerfirma tellimused näitasid kasvutrendi. Peamine ekspordisuund oli jätkuvalt Soome, kus fookus oli võtme-klientide paremal teenindamisel ja tarnekindluse kasvatamisel.

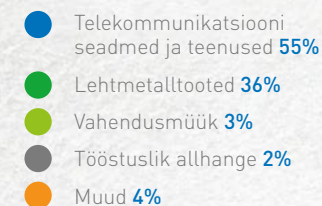
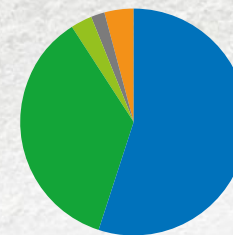
Juba mitmendat aastat käib ettevõttes pidev töö tootlikkuse tõstmisel, mis jätkus ka 2012. aastal, kui

tegeleti aktiivselt tootmisprotsesside ja tarneahela arendamisel. Erinevate mõõdikute kaudu jälgiti ja hinnati tööprotsesside toimivust ning efektiivsust, tänu millele paranesid tarnekindlus ja läbiminekuajad tootmisprotsessis. Märkatavaid edusamme tehti ka Lean tootmise põhimõtete juurutamisel ja raiskamise vähendamisel ning 5S auditid ja Lean mõtteviis on muutunud ettevõtte tootmisprotsessi lahutamatuks osaks.

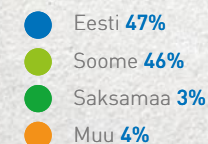
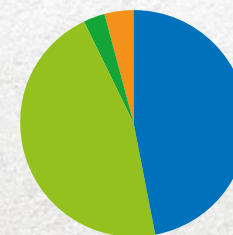
AS Harju Elekter Teletehnika strateegia uuendamise käigus koostati firma arenguplaan aastateks 2012-2017. Korduvalt leidis kinnitust fakt, et tootmisprotsesside ladusa toimivuse aluseks on meeskonnatöö. Meeskonnatöö valguses tuleb rõhutada ka Kontsernisese koostöö arendamist – koostööd ASiga Harju Elekter Elektrotehnika elektrikeskuste ja alajaamade korpuste ja Satmatic Oyga kõrge IP astmega korpuste valmistamisel.

ASi Harju Elekter Teletehnika märksõnaks lähiaastatel saab olema müügitulude ja kasumi kasvamine läbi efektiivsuse tõstmise ja töökorralduse parandamise. Ettevõtte sihiks on suurema integratsiooniastme ja kõrgema lisandväärtusega toodete osakaalu kasvatamine ning 1-2 operatsiooniga lihttoodete osakaalu vähendamine tooteportfellis. Seda toetab töötajate kompetentsi ja oskuste kasv.

MÜÜGITULUD tootegruppide kaupa

turgude kaupa

ASi Harju Elekter Elektrotehnika ja Satmatic Oy koostöös valmistati ja tarniti maailma suurimale biomassi gaasistamise jaamale Vaasas (Soomes) neli erilahendusega alajaama. Uudse lahendusega projekti olid kaasatud kontserni tütarfirmade parimad insenerid ja projektijuhid. Seesuguste keskkonnasõbralike elektrienergiajaamade ehitamine on üha kasvav trend.

Satmatic Oy

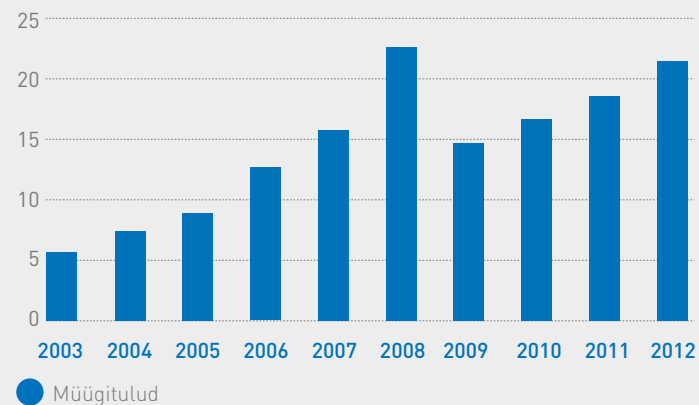
ASi Harju Elekter 100%line tütarettevõtte Satmatic Oy on juhtiv tööstusautomaatika- ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootja Soomes. Ettevõtte tootevalik on suunatud tööstus-, energiatootmis- ja -jaotussektoritele ning infrastruktuuri, kattes klientide vajadused toodete, programmide, projektide väljatöötamisest hooldusteenusteni. Tootevalik on lai ja firma eesmärk on pakkuda klientidele kuni 20kV tooteid ja lahendusi. Oluline osa Satmatic Oy tooteid ja lahendusi müüakse väljaspool Soomet ning need jõuavad klientideni kas otse või siis vahendajate kaudu. Samas on Satmatic Oy ka Kontserni ettevõtete toodete maaletooja ja müüja Soomes. Firma peakontor ja tehas paiknevad Pori lähedal Ulvilas, Helsingi ettevõtluspiirkonna klientide teenindamiseks omatakse müügiesindust ja koostetehast ka Keraval. Ettevõttes töötab 88 inimest.

Vaatamata euroala ebastabiilsusele kasvasid Satmatic Oy 2012. aasta müügitulud 14,5% 21,3 miljoni euroni. Müük väljapoole Soomet kas otse või siis läbi vahendajate moodustas müügituludes 60%.

Satmatic Oy tegutseb peamiselt kolmes sektoris: tööstussektor, energia tootmis- ja jaotussektor ning infrastruktuur. Tarnetüübilt eristuvad kaks peamist tootmismudelit: lepinguline tootmine ja projektipõ-

hine toode/lahendus. Märkimisväärne risk ja ebakindlus on seotud ekspordile orienteeritud kliendigruppide ja nendega seonduva võimalusega, et praegu Soomes valmistatavad tooted ja lahendused siirdatakse madalama tööjõukuluga või lõpptarbijale lähemal paiknevatesse riikidesse. Jõudsas kasvus on energiatootmis- ja jaotussektor koos erinevate taastuvenergialahendustega ning investeeringud tuuma-elektrijaamadesse, kus tellimused lähevad peamiselt koduturule või lähiriikidesse.

Satmatic OY müügitulud miljonit eurot

◀ Satmatic Oy on juhtiv tööstusautomaatika- ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootja Soomes

Ettevõtte ärikorralduse aluseks on kliendisuhete väärtustamine, kus kvaliteetse ja professionaalse toote/lahenduse väljatöötamise kõrval pööratakse suurt tähelepanu ka vastastikusele lisaväärtuse pakkumisele. 2012. aastal valmisid esimesed tooted ja lahendused Sivacon S8 tööpõhimõtteid rakendades. Projektitoodete osas jätkus 2012. aastal mõeldukas tõus ning klientidele anti üle mitmeid juht- ja jõuautomaatika seadmeid ja keskusi. Aasta üheks oluliseks projektiks oli elektrilahenduste välja töötamine ja tarnimine maailma suurimale biogaasijaamale Vaskiluotos. Hea kasv saavutati ka autode soojenduskiilpide ja laadimiskappide sektoris, kus tooted jõudsid tarbijateni peamiselt jaemüüjate vahendusel. Aruandeaastasse jäid ka esimesed mobiilse laadimiseseadmega varustatud laadimiskappide tarned kliendile.

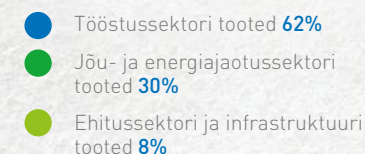
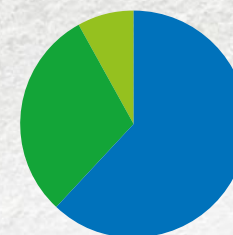
Satmatic Oy on läbi aastate jätkanud investeringuid kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimisstandardite nõuete täitmiseks. Aruandeaastal keskenduti kvaliteedile, keskkonnaküsimustega tegeleti peamiselt seoses igapäevaste tööruutide ja tehase tootmissehhide haldamisega. Sügisel toimus vastavalt standardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele juhtimissüsteemide resertifitseerimine, mis läbiti edukalt ning SGS Fimko väljastas ettevõttele järgnevas 3-aastaseks

perioodiks vastavad sertifikaadid. Lisaks auditeeris ettevõtte tootmisprotsesse UL Inspection Center, kes tunnistas ettevõtte jaotuskilpide valmistamisprotseduuri vastavaks ja toote sobivaks USA ja Ameerika piirkonda tarnimiseks.

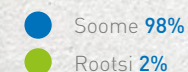
2012. aastal alustati ettevõtte tootmiskorralduse efektiivsemaks muutmiseks Lean 5S põhimõtete juurutamisega ning käivitati arendusprojekt TOSI 2013, mille eesmärk on vähendada tühja ooteaega. Aastatepikkuse töö tulemusena toimub müügitellimuste käsitlemine nüüd vaid elektrooniliselt ning ostutellimuste käsitlemise osas järgitakse tarnijate vajadusi.

Satmatic Oy fookus 2013. aastal on suunatud uute klientide leidmisele ning hulgi- ja edasimüüjate veelgi tõhusamale kaasamisele alajaamade, jaotus- ja liitumiskappide müügis, samuti online müügi suurendamisele. Tootmise korraldamisel keskendutakse tarneperioodi lühendamisele realiseerides arendusprojekti TOSI 2013 ning tootlikkuse suurendamisele 5S tootmispõhimõtteid rakendades. Taastuvenergiatoodete, autoparklate soojenduskiilpide ja laadimissüsteemide tooterühma müügi suurendamiseks jätkatakse nende toodete muutmist veelgi kliendisõbralikumaks.

MÜÜGITULUD tootegruppide kaupa

turgude kaupa

Rifas Grupp

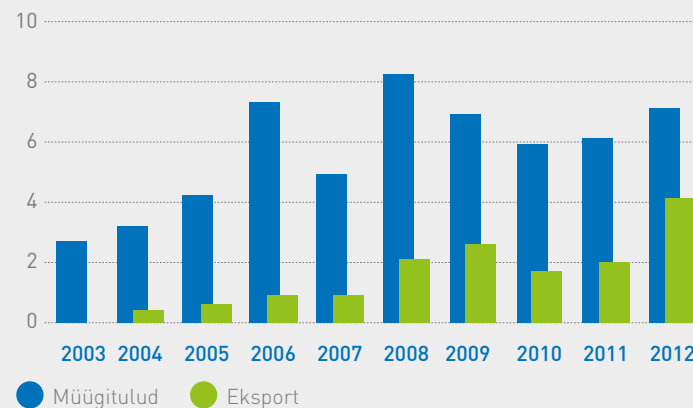
Rifas UAB on ASi Harju Elekter 62,7%line tütar-ettevõtte Leedus Panevežys. Firma põhitegevus on tööstusautomaatikaseadmete ning elektrienergia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine. Rifas Gruppi (edaspidi: Rifas) kuuluvad tootmisettevõtte Rifas UAB ning tema projekteerimisega tegelev tütar-ettevõtte Automatikos Iranga UAB. Ettevõttes töötab 89 inimest.

2012. aastal kasvasid Rifase müügitulud 18,8% 7,2 miljoni euroni. Müük väljapoole Leedut moodustas 58% (2011: 32%). Kuigi müük koduturule vähenes aruandeaastal neljandiku võrra, õnnestus ettevõttel kahekordistada müügimahtusid välisurgudel. Uute turgudena lisandusid Rootsi ja Saksamaa, kusjuures viimane tõusis ühtlasi ka suurimaks välisurruks. Jätkusid tarded Norrasse ja Valgevenesse, uute turgudena lisandusid siin Šveits ja Ukraina. Müük väljapoole Euroopa Liitu kasvas aastaga 30% ning oli 1,2 miljoni eurot.

Ligi kaks kolmandikku müügituludest teeniti projektipõhiste toodete ja teenuste tootmisest ja müügist, veerand lepinguliste projektide juhtimisest ning väike osa elektrikomponentide vahendusmüügist. Toote-sortimendis olid suurima osakaaluga kontrollkilbid, millele järgnesid erinevad juhtsüsteemid ja -paneelid ning energiajaotustooted.

Aastat iseloomustas aktiivne müügitöö uute tellimuste ja projektide võitmiseks ning hulgaliselt kohtumisi ja arutelusid uute äri võimaluste loomiseks nii olemasolevatel kui uutel turgudel, nii tänaste kui uute potentsiaalsete klientide juures. Ettevõtte jaoks soodsad arengud toimusid Norra turul, kus suudeti laiendada koostööd kohaliku partneriga jaotuspaneelide ja sagedusmuunduriga juhtkeskuste müügi kasvatamiseks. Pärast aastatepikkust tööd ja edukaid auditeid nimetati Rifas UAB maailma suurfirmade ABB ja GE Energy ametlikuks koostööpartneriks ja tarnijaks.

Rifas UAB müügitulud miljonit eurot

◀ Rifas UAB põhitegevus on tööstusautomaatika-seadmete ning elektri-energia jaotus- ja ülekandeseadmete tootmine ja turustamine

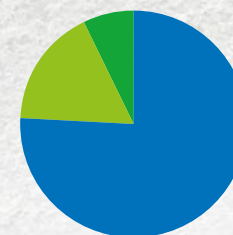
Uute klientide ja turgude kõrval oli ettevõtte fookus 2012. aastal suunatud organisatsiooni korrastamisele. Muutused toimusid ka ettevõtte juhtkonnas: 1. jaanuarist 2013 töötab Rifas UAB juhatuse esimehena Aidas Šetikas, ka mitmed osakonnad said uued juhid. Muudatuste tulemusena lisandus ettevõtte juhtkonda kogunud spetsialiste ning suurenes pädevus ettevõttesiseste protsesside juhtimisel ja efektiivsuse tõstmisel.

2012. aastal integreeriti ettevõttes keskkonnajuhtimissüsteemi ISO 14001, töötervishoiu ja -ohutuse juhtimissüsteemi OHSAS 18001 ja kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 haldamine. Aruandeaastasse jäi ka ettevõtte kvaliteedijuhtimissüsteemi ISO 9001 plaanipärane resertifitseerimine, mille eduka sooritamise järel väljastas BVQI detsembris vastava

sertifikaadi järgnevas 3-aastaseks perioodiks. Muud investeeringud ja arendused ettevõttes olid seotud peamiselt tarkvaralitsentside ning kaasaegse dokumentihaldussüsteemi loomise ja arendamisega, aga ka näiteks tarnijate tulemuslikkuse mõõtmise süsteemi (KPI) kasutuselevõtu ettevalmistusega.

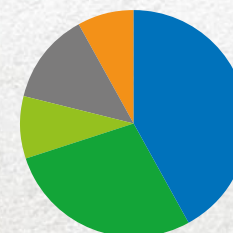
Ettevõtte edasiseks arenguks keskendutakse strateegiliste suhete tugevdamisele olemasolevate koostööpartneritega, tehes samas aktiivset marketingitööd ka uute perspektiivsete klientide ja projektide leidmiseks. Firmasiseselt võetakse fookusesse äriprotsesside juhtimise parandamine, personali kvalifikatsiooni ja eriti insenerivõimekuse tõstmine ning kvaliteetse dokumentihaldussüsteemi juurutamine.

MÜÜGITULUD tootegruppide kaupa

- Tööstussektori tooted **76%**
- Jõu- ja energiajaotussektori tooted **17%**
- Ehitussektori ja infrastruktuuri tooted **7%**

turgude kaupa

- Leedu **42%**
- Saksamaa **28%**
- Norra **9%**
- Muud EL riigid **13%**
- Muud **8%**

Konecranes sadamakraanade toitealajaamad. 2012. aastal valmis Kontserni tehastes kokku ligi 50 erinevatele vastavat alajaama, mis tarniti erinevatesse sadamatesse Araabia Ühendemiraatides, Hispaanias, Hollandis ja Austraalias.

Kinnisvara ja muud tegevused

Kinnisvara segmenti (Emaettevõtte) ja muude segmenteerimata tegevuste (Emaettevõtte ja Harju Elekter AB) müügitulud andsid kokku 9,6% (2011: 10,4%) konsolideeritud müügitulust, millest 50,6% moodustas kaupade vahendusemüük, 43,0% renditulud ja 6,4% tulu teenuste vahendusest ja osutamisest.

Kinnisvara

Aruandeaastal oli segmenti müügitulu 2,4 miljonit eurot, jäädes võrreldava perioodi tasemele. Renditulu kasvas aruandeaastal 5,6% 2,2 miljoni euroni, moodustades 91,0% (2011: 86,2%) segmenti tulust. Seoses elektrituru avanemisega hakkas osa kliente elektrienergiat ostma vabaturult, mis oli peamine põhjus, et müügitulu teenuste müügist vähenes enam kui 100 tuhande euro võrra. Kommunaalteenuste vahendamine ja muude teenuste osutamine andis 9% (2011: 13,8%) segmenti müügitulust.

Muud tegevused

Muude segmenteerimata tegevuste müügimaht kasvas 12 kuuga 9,7% 2,7 miljoni euroni, moodustades 5,1% (2011: 5,2%) Kontserni müügitulust. Põhiline tulu saadi kaupade vahendusest. Tulu muude teenuste müügist oli 31 (2011: 18) tuhat eurot.

AS Harju Elekter

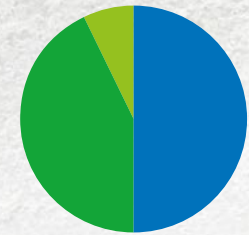
AS Harju Elekter on Kontserni emaettevõtte. Ettevõtte tegevus jaotub kahte ossa – Kinnisvara ja Muud tegevused. Peale kinnisvaraga seotud tegevuste tegeleb ettevõtte Kontserni ettevõtete vahelise koostöö kordineerimisega, nõukogu ja juhatuste kaudu tütar- ja sidusettevõtete juhtimise, Kontserni rahavoogude juhtimise, investeringute planeerimise ja juhtimise ning arendustegevusega, aga ka personali-, info- tehnoloogia- ja kommunikatsioonialaste teenuste osutamisega. Siia kuulub ka kaubandusgrupi kaupluste majandustegevuse tagamine. Tallinnas, Tartus ja Keilas paiknevate kaupluste vahendusel toimub Kontserni ja temaga seotud ettevõtete toodete ja muude elektriinstallatsioonitöödeks vajalike kaupade müük jaeklientidele ning väiksema ja keskmise suurusega elektripaigaldusfirmadele.

Emaettevõtte äritegevus andis konsolideeritud müügitulust 8,6% (2011: 10,0%).

Harju Elekter AB

Harju Elekter AB on 2010. aastal asutatud Kontserni esindus- ja müügiorganisatsioon Rootsis. AS Harju Elekter omab tütarettevõttes 90%list osalust, 10% aktsiakapitalist kuulub ASile Vallin Baltic. Ette-

MÜÜGITULUD tegevusalade viisi

- Kaupade vahendusemüük **51%**
- Renditulud **43%**
- Tulu teenuste vahendusest **6%**

◀ Harju Elekter AB on Kontserni esindus- ja müügiorganisatsioon Rootsis

võtte põhitegevusalaks on kaupade vahendusmüük. Tütarettevõtte Harju Elekter AB asutamisega suurendas Kontsern oma kohalolekut Rootsi turul ja lõi uusi võimalusi ka müügi suurendamiseks, pakkudes klientidele laia valikut Kontserni firmade toodangust, eelkõige elektrotehnilistest toodetest.

Harju Elekter AB meeskond keskendus oma esimesel tegevusaastatel peamiselt turu kaardistamisele,

klientide vajaduste ja nõudmiste välja selgitamisele, Kontserni toodete ja lahenduste kohalike nõuetega vastavusse viimisele, aga ka vajalike toote- jms reklaammaterjalide välja töötamisele ja info jagamisele. See töö on kandnud vilja ning 2012. aastaga kasvas Rootsi turu osakaal Kontserni müügituludes 2,4%ni (2011: 0,6%).

Sidusettevõtte

AS Draka Keila Cables

AS Draka Keila Cables on Baltimaade suurim kaabli- tootja, kelle aktsiakapital jaotub kaablikontserni Prysmian Group (66%) ja ASi Harju Elekter (34%) vahel. Keilas paiknev tehas on spetsialiseerunud peamiselt alumiiniumist jõukaablite tootmisele. Lisaks ettevõtte omatoodangule turustatakse laias sortimendis Prysmian Groupi tooteid, olles kontserni esindaja Baltikumis. Ettevõttes töötab 93 inimest.

Ettevõtte klientideks on elektrivõrgud ja elektri- ning televõrkude ehitajad, kellele müüakse oma toodangut peamiselt elektrikaupade hulgimüügi-ettevõtete, aga ka ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kaupluste

kaudu. Märkimisväärse osa ettevõtte müügitulust moodustab müük kontserni teistele ettevõtetele, kes realiseerivad Keila tehase toodangut oma koduturgudel. AS Draka Keila Cables toodangut turustatakse põhiliselt Eestis, Lätis, Leedus ja Skandinaavias ning väiksemates kogustes teistes Euroopa riikides, aga ka väljaspool Euroopat.

2012. aasta oli AS Draka Keila Cables jaoks väga edukas. Ettevõtte tarnekindlus klientidele ületas 95%. Oluliselt vähenes materjali ülekulu tootmises ja suurenes käive nii Balti riikides kui ka kontsernisiseses müügi kaudu muudel turgudel. Müügitulud suurenesid 14% 51,8 miljoni euroni.

◀ 2012. aastaga kasvas Rootsi turu osakaal Kontserni müügituludes 2,4%ni

◀ AS Draka Keila Cables on Baltimaade suurim kaabli- tootja

◀ Keilas paiknev tehas on spetsialiseerunud peamiselt alumiiniumist jõukaablite tootmisele

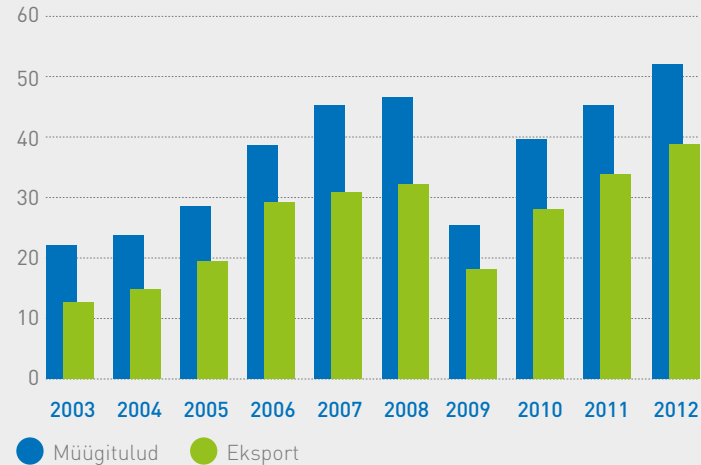
◀ 2012. aasta oli AS Draka Keila Cables jaoks edukas. Ettevõtte tarnekindlus klientidele ületas 95%

2012. aastal konsolideeris AS Harju Elekter sidusettevõttest kasumit 1,1 (2011: 0,5) miljonit eurot.

Tootmises tegi ettevõtte sammu edasi kõigi efektiivsuse näitajate parendamise osas: jätkuvalt vähenes materjali ülekulu, paranes toodete tarnekindlus ja tootlikkus töötaja kohta. Ettevõtte 2012. aasta investeeringud summas 151 000 eurot olid suunatud tehase efektiivsuse parandamisele: masinate töökindluse tõstmisele ja materjalide ülekulu vähendamisele. Kvaliteedisüsteemi arendamise pooltel oli oluliseks edasiminekuks mittevastavuste ja praagi vähenemine tootmises ja reklamatsioonide vähenemine teeninduses.

2013. aastal on põhitähelepanu tootmises jätkuvalt suunatud materjali ülekulu vähendamisele, tootmise efektiivsuse tõstmisele ja tootmisvõimsuse kasvatamisele läbi olemasoleva masinapargi parendamise.

AS Draka Keila Cables müügitulud miljonit eurot

Muud finantsinvesteeringud

SIA Energokompleks

SIA Energokompleks on 2006. aastal asutatud müügiorganisatsioon Lätis. ASi Harju Elekter osalus firmas oli algselt 10%, mida suurendati 2009. aastal 14%ni. Osalus SIA Energokompleksis annab

võimaluse ühiselt koostööpartneritega osa võtta suuremahulistest kesk- ja madalpingeseadmete hankekonkurssidest Lätis. Ettevõtte maksis 2012. aastal dividende ja ASile Harju Elekter laekus dividenditulu 23,4 (2011: 24,6) tuhat eurot.

◀ Osalus SIA Energokompleksis annab võimaluse ühiselt koostööpartneritega osa võtta suuremahulistest kesk- ja madalpingeseadmete hankekonkurssidest Lätis

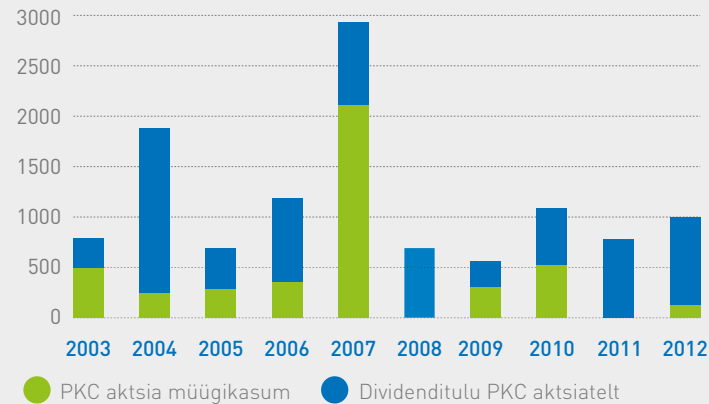

PKC Group Oyj

PKC Group Oyj (edaspidi PKC) põhitegevus on juhtmeköidiste ja ühenduskaablite välja töötamine ja valmistamine auto-, telekommunikatsiooni- ja elektroonikatööstustele. Kontserni 2012. aasta müügitulu oli 928,2 miljonit eurot ja aruandeperioodi lõpus töötas ettevõttes 19 tuhat töötajat.

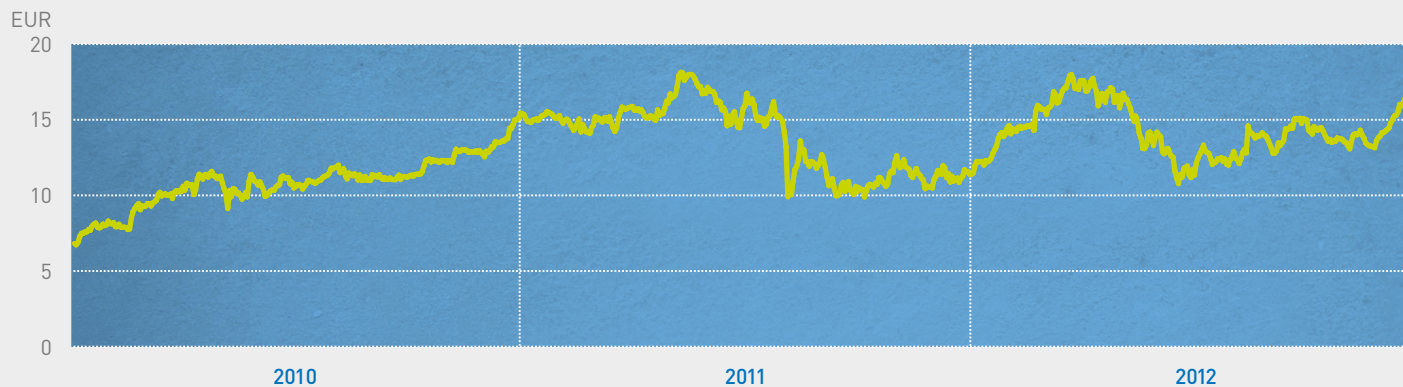
PKC aktsiad on noteeritud Helsingi Börsil. Seisuga 31.12.2012 oli AS Harju Elekter ettevõtte üks suuremaid aktsionäre, kellele kuulus 6,4%line osalus. Aktsia turuhind tõusis aruandeaastal 4,00 euro võrra ning viimasel kauplemispäeval maksis aktsia Helsingi Börsil 15,43 eurot (2011: 11,43 eurot). PKC aktsiad on kajastatud finantsseisundi aruandes õiglasest väärtuses (turuhind). Aktsia turuhinna muutusel on otsene mõju Kontserni varade väärtusele. 12 kuuga suurenes finantsinvesteeringu väärtus kokku 5,3 miljoni euro võrra 21,4 miljoni euroni.

PKC aktsia dividendi- ja müügitulu tuhat eurot

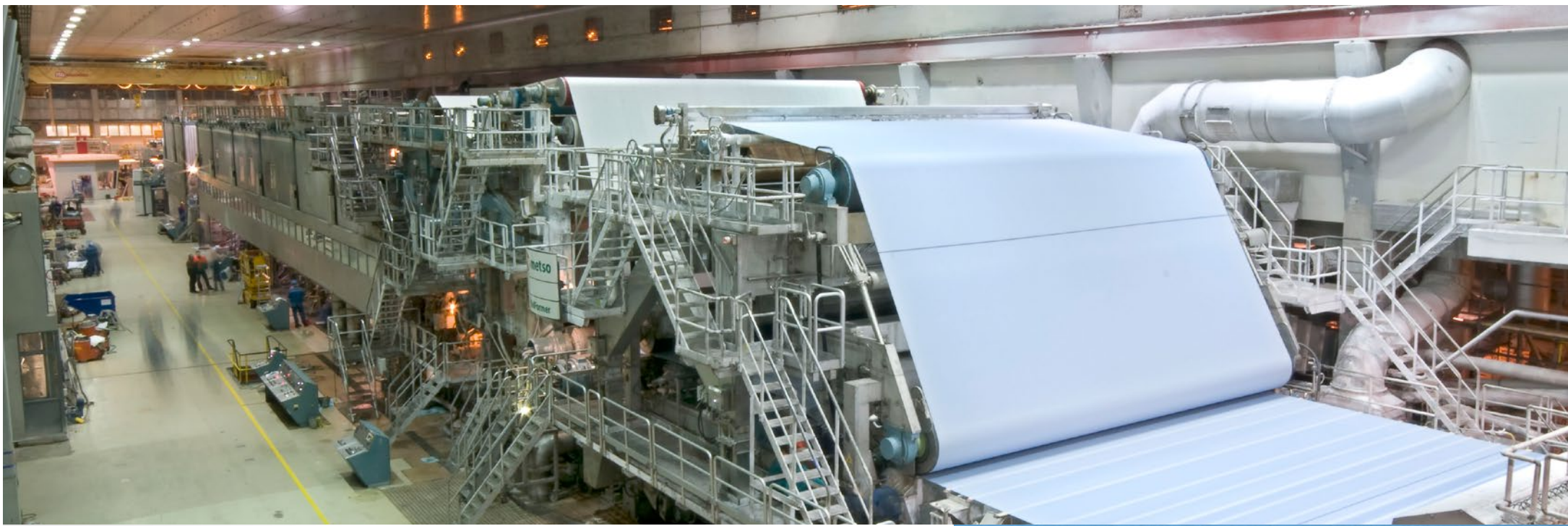
PKC Group Oyj maksis ASile Harju Elekter 2011. aasta eest dividende 0,60 eurot aktsiaalt kokku 0,83 miljonit eurot, aasta tagasi 0,55 eurot aktsiaalt kokku 0,77 miljonit eurot. Kontsern müüs 2012. aastal 15,4 tuhat PKC Group Oyj aktsiat ja ühekordne kasum aktsiate müügist oli 175 tuhat eurot.

PKC Group Oyj aktsia 2010-2012

PKC Group Oyj põhitegevus on juhtmeköidiste ja ühenduskaablite välja töötamine ja valmistamine auto-, telekommunikatsiooni- ja elektroonikatööstustele

Kontserni insenerid arendavad välja kliendi nõudmistele vastavaid tooteid ja terviklahendusi tööstussektori tarbeks. 2012. aastal valmistati automaatikaseadmeid ja Sivaconi madalpinge jaotuspaneele paberi-, metalli- ja puidutöötlemise tehastele Soomes, Venemaal ja kaugemalgi.

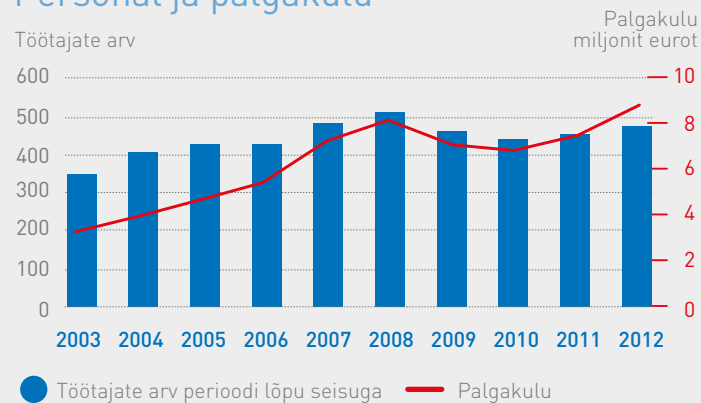
Personal

Töajõuturu areng 2012. aastal on Kontserni tegevuspiirkonnas olnud soodne, hõive on püsivalt suurenenud ning tööpuuduse määr jätkuvalt alanenud. Samas on uute inimeste tööajuturule lisandumine varasemast aeglasem. Suurenenud on ka tööajupuu-duse olulisus tootmist piirava tegurina ning suhteli-selt kõrge struktuurse tööpuuduse püsimine. Kva-liteetse tööajõu leidmist raskendab ka tegevusharus pakutava palgataseme vähenemine atraktiivsus ja teisalt kvalifitseeritud spetsialistide väljavool riigist (seda eelkõige Eestis ja Leedus). Kvaliteetse tööajõu nappus on taas esile toonud töötasude tõstmise teema.

Bilansipäeval 31.12.2012 oli Kontserni töötajate arv 478 (2011: 457) ja aasta keskmine töötajate arv oli 452 (2011: 427). Töötajatele maksti 12 kuuga töötasu, preemiate ja hüvitistena kokku 9,1 (2011: 7,7) miljonit eurot. Keskmine töötasu kuus töötaja kohta kasvas aruandeaastal 12% 1 684 euron. Palgatõus oli suu-rem Soomes. Oluline on ära märkida, et Rootsi ja Soome keskmine palk ületab Eesti ja Leedu keskmist töötasu ligi kolmekordselt.

Kontserni töötajatest suurem osa – 299 inimest – töötab Eestis, sealhulgas emaaettevõttes 45 inimest. Soomes töötavate inimeste arv oli aasta lõpus 88,

Personal ja palgakulu

Leedus 89 ja Rootsis 2. Kontserni 478st töötajast 376 töötajat olid mees- ja 102 naissoost. Kõrghari-duse oli omandanud 100, keskeri- või keskhari-duse 328 ning põhihariduse 50 Kontserni töötajat. Tööta-jate kutseoskuste ja kvalifikatsiooni parandamiseks ja tõstmiseks on koostöös kõrg- ja ametikoolidega käivitatud mitmeid ühiseid tasemekoolitusi ning täiendõppeprogramme.

Kontserni Harju Elekter iseloomustab väljakuju-nenud tugev organisatsioonikultuur. Pikaajalises

◀ Keskmine töötasu kuus töötaja kohta kasvas aruandeaastal 12% 1 684 euron

◀ Töötajate kutseoskuste ja kvalifikatsiooni parandamiseks ja tõstmiseks on koostöös kõrg- ja ametikoolidega käivi-tatud mitmeid ühiseid tasemekoolitusi ning täiendõppeprogramme

töösuhtes olevate töötajate suur osakaal soodustab traditsioonide järgimist ja jätkamist ka uute kolleegide poolt. 54,3% töötajaist on Kontserni ettevõtetes töötanud enam kui 5 aastat.

Kontserni töötajate keskmine vanus on püsinud suhteliselt stabiilsena, olles aruandeaastal 40,3 aastat. Noorte võimekate töötajate leidmiseks teeb AS Harju Elekter tihedat koostööd ülikoolide ja kutseõppeasutustega, kes kasutavad Kontserni ettevõteteid vajadusel ka suvise praktikabaasina või täiend- ja ümberõppe programmide raames. Juba üle 10 aasta on AS Harju Elekter olnud tihedas koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga, alates 2010. aastast kannab ettevõtte TTÜ kuldspessori aunimetust. Selle aja jooksul on stipendiumiprogrammis osalenud 41 bakalaureuse- ja magistriõppe tudengit, kellest täna töötab Kontsernis kuus. Kontserni Eesti ettevõtetel on tihedad sidemed ka Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi, Tallinna Tehnikakõrgkooli jt (kutse-) õppeasutustega. Soome tütarettevõtte Satmatic Oy teeb jätkuvalt tihedat koostööd Satakunna Ametikõrgkooliga; Tampere Tehnikaülikooliga koostööd tehes diplomitöö kirjutamise ja kaitsmise osas.

Kontserni ettevõtetes oli aruandeaastal jätkuvalt tähelepanu all kulude optimeerimine ja organisatsiooni efektiivne toimimine. Personali õppused ja koolitused Kontserni Eesti ettevõtetes olid suunatud erialaste oskuste ja kvalifikatsiooni tõstmisele ning tootlikkuse suurendamise ja kadude vähendamise 5S-tootmismudeli juurutamisele. Lisaks kor-

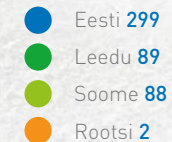
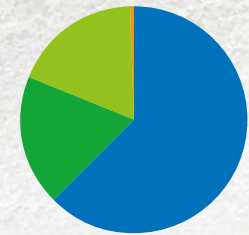
raldatakse üle kolme aasta esmaabikoolitusi ning töökeskkonna volinikele koolitusi oluliste seadusmuudatustega kursis olemiseks. Kõiki töötajaid instrueeritakse pidevalt ka jäätmekäitluse ja jäätmete liigiti kogumise korraldamisest ettevõtetes.

Personali motiveerimiseks kasutab Kontsern mitmeid võimalusi:

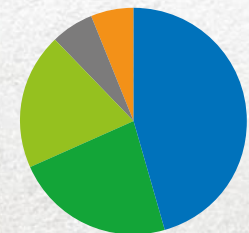
- ärikasumist sõltuv premeerimissüsteem. Mudelisse on kaasatud kõik töötajad. Kasumist sõltuvad boonused motiveerivad töötajaid lähtuma tehtava töö tulemuslikkusest ettevõttele tervikuna;
- aksia optiooniprogrammid, mille eesmärgiks on ASiga Harju Elekter samasse Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmete ja töötajate ning sidusäriühingute juhatuse liikmete kaasamine ettevõtte aktsionärideks motiveerimaks neid tegutsema Kontserni paremate majandustulemuste saamise nimel;
- firmadevahelist riikideülest vahetusprogrammi, soodustades sel viisil teadmiste ja kogemuste kiiret arengut Kontsernis ning pakkudes töötajatele rotatsioonivõimalusi.

Vastutustundliku hooliva tööandjana pakub AS Harju Elekter töötajatele kaasaegseid töö- ja olmetingimusi. Kontsernil on konstruktiivne koostöö Keila Tööstusküla Ametiühinguga, kelle vahendusel on sõlmitud töötajate esindajatega kollektiivleping. ASI Harju Elekter stabiilsus, sotsiaalsed garantiid ja motivatsioonipaketid sisendavad usaldust firma ja tema töötajate vahel ning säilitavad töörahu.

TÖÖTAJAD riikide kaupa

TÖÖSTAAŽ kontserni ettevõtetes

ASi Harju Elekter Elektrotehnika insenerid töötasid välja energiakogumise süsteemi tuuleparkidele Norras. Pakutud lahenduses olid võrdset olulised nii toote tehnilise osa tõrgeteta toimimine kui ka väliste detailide vastupidavus ekstreemsetes ilmastikutingimustes. 2012.aastal valmis projekti jaoks 31 betoonist korpusega komplektalajaama ja 8 roostevabast terasest jaotlat.

Investeeringimine ja arendustegevus

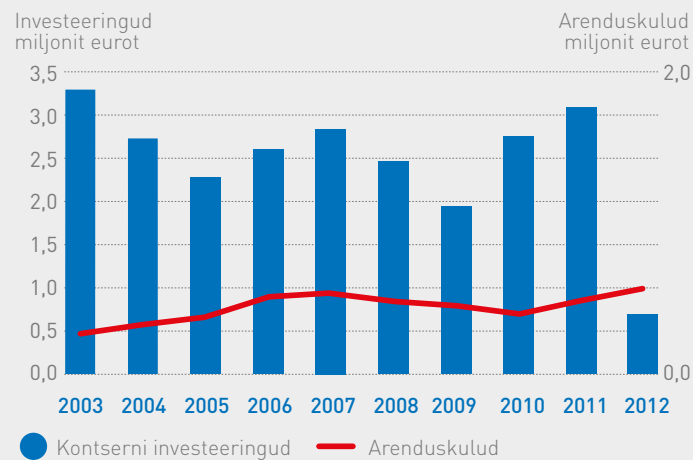
2012. aastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 0,7 (2011: 3,1) miljonit eurot.

Üldises plaanis võib investeeringud jagada kaheks, millest üks pool on suunatud Kontserni edasise arengu toetamiseks ja kindlustamiseks ning teine osa on taastuvinvesteeringud tootmisruumide ja -tehnoloogia kvaliteedi ja kaasaja nõuetele vastavuse tagamiseks.

Jätkus töö juhtimis- ja majandustarkvara AX2009 arendamisel Kontserni Eesti ettevõtetes. Kuigi suurimad investeerimismahud jäid aastatesse 2009-2011, jätkus töö majandustarkvara uute moodulite ja lisavõimaluste vajalikkuse välja selgitamise, kohandamise ja kasutuselevõtuga. 2012.aastal võeti kasutusele tarnekindluse- ja sisemiste vigade juhtimise ning analüüsi moodulid. Investeeringud majandustarkvara arendusse ulatusid aruandeaastal kokku 74 (2011: 57) tuhande ja infotehnoloogia seadmetesse 18 (2011: 59) tuhande euroni.

2012. aastal loodi Kontserni Eesti ettevõtetele uus ja ühine vabavaralisel tarkvaral baseeruv veebilehekülg.

Investeeringud ja arenduskulud

Jätkus töö Euroopa Liidu struktuurifondide toetusrahade kaasamiseks Kontserni ettevõtete arendusprojektidesse. Projektid on suunatud peamiselt ettevõtete võtmevaldkondade arendamisse, strateegiate välja töötamise ja personali arenguprogrammidesse (koolitused, meeskonnatreeningud). Sihtotstarbeliste tehnoloogiatoetuste kaasabil parandatakse läbi tehnoloogia täiustamise ettevõtete tootmisvõimekust, mis toob kaasa edukaks ekspordiks vajaliku

◀ 2012. aastal investeeris Kontsern põhivarasse kokku 0,7 miljonit eurot.

◀ 2012.aastal võeti kasutusele tarnekindluse- ja sisemiste vigade juhtimise ning analüüsi moodulid

toodete kvaliteedi, tarnekindluse tõusu ja lühema tootmistsükli. 2012. aastal saadi sihtotstarbelist toetust masinate ja seadmete soetamiseks 14 (2011: 59) tuhat eurot, personali koolitamiseks 4 (2011: 21) tuhat eurot ja arendustegevuseks 11 (2011: 19) tuhat eurot, kokku 29 (2011: 99) tuhat eurot.

Kontserni arenduspõhimõtete kohaselt on Kontserni tootearenduse eesmärk pidevalt moderniseerida ja töötada välja tellijate vajadustele vastavaid tooteid ning täiustada tehnoloogiat. Kontserni omahinna arvelt tehtud arenduskulud ulatusid 2012. aastal 0,56 (2011: 0,47) miljoni euroni, moodustades 1,1% Kontserni müüginahust.

Peamine energiasektorile suunatud toodete tootearendusressurss on Kontsernis koondunud tütar-ettevõttesse AS Harju Elekter Elektrotehnika; Satmatic Oy ja Rifas UAB on spetsialiseerunud tööstusele suunatud toodete ja taastuvenegialahenduste arendamisele.

2012. aasta kujunes Eesti tootearendusmeeskonnale mitmekesiseks ja huvitavaks. Aasta lõpus avati Keila Tööstuskülas Arenduskeskus, kuhu koondus ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehnika- ja tootearendusmeeskond, 2013. aasta alguses lisandusid ka müügiinsenerid. Uues kontoris on 19 töökohta. Arenduskeskusest loodetakse kujundada inkubaator, mis varustab ühelt poolt müügikanalit innovaatiliste toodete ja lahendustega, andes teiselt poolt tehnilist tuge tootmisele. Arenduskeskuses on ka labor uute

prototüüpide välja töötamiseks, ehitamiseks ja katsetamiseks ning näidiste esitlemiseks.

Turunõudlusest tingituna töötati ASis Harju Elekter Elektrotehnika välja erilahendusi mitmele tüüptootele. Baastoodete nomenklatuur firma tooteportfellis ja Arenduskeskuse inseneride professionaalsed oskused on selliste erilahenduste jaoks piisavad ning paindlikkus ja kliendikesksus annavad kogu müügiprotseduurile lisaväärtust. Lisaks standardsetele HEKA-tüüpi alajaamadele töötati mitmete eritellimuste kallal, millede seast võib esile tõsta näiteks murukatusega alajaama ning betoonsammaste ja pargipinkidega varustatud alajaama Rootsi turule. Norra ekstreemsete ilmaoludega piirkondade jaoks arendati välja roostevaba korpusega fiidripunkt. Kliendi vajadustest lähtuvalt arendati siinse arendusmeeskonna poolt välja konteinerikraanade alajaamad, mis on juba vallutanud suure osa maailma sadamaid Ameerikas, Austraalias, Hispaanias, Hollandis ja Araabia Ühendemiraatides. Toote on hästi vasti võtnud nii kliendid kui ka tootjad. 2012. aastal jätkus universaalsete toodete välja arendamine täiesti uudse modulaarse ehitusega alajaama korpuse lisandumise näol. Suurte HEJA tüüpi alajaamade sektoris väärib äramärkimist Vaskiluoto bio-gaasijaama projekt, mis oma keerukuselt ja mahult ületas tõenäoliselt kõik senitehtud projektid. Väiksemate seeriakilpide turul nägid ilmavalgust mitmed uued kilbid, mis vastasid spetsiaalselt ühe või teise koostööpartneri või siis konkreetse turu vajadustele ja nõuetele.

◀ 2012. aasta lõpus avati Keila Tööstuskülas Arenduskeskus, kuhu koondus ASi Harju Elekter Elektrotehnika tehnika- ja tootearendusmeeskond

Oluline osa Keila Arenduskeskuse tootearendusressursist 2012. aastal läks Eesti võrguettevõtja Elektrilevi riigihanke ettevalmistamiseks. Hanke tulemused avalikustatakse 2013. aasta esimeses pooles.

Soome ja Leedu tütar-ettevõtted on võtnud oma fookusesse taastuvenergiaarendused ja -projektid ning neile sobivate lahenduste pakkumise. 2011. aastal käivitati Leedu tütar-ettevõtte tootmiskompleksi katusel 50 kW ja Soome tütar-ettevõtte tootmiskompleksil 30 kW päikeseenergia elektrijaam. 2012. aastal täiendati Soome päikeseenergiajaama veel 30 paneeliga ning ka Keila tootmiskompleksi katusele ehitati päikeseenergiajaam võimsusega 10 kW. Satmatic Oy kasvatas päikeseenergia-seadmete ja -lahenduste müüki. Jätkusid arendustööd autoparklate mootorite

soojendus- ja elektriautode laadimiskilpide tootse-
segmentis, kus töötati välja lahendus autoparklate
soojenduskilpide kaugjuhtimiseks. Märkimisväärne
areng saavutati ka sõidukite laadimispostide arenda-
misel, kus kliendi nõudmisel töötati välja nii aeglane
kui kesk-kiire transpordivahendite laadimissüsteem.

Harju Elekter kontserni ettevõtted osalesid eriala-
messidel, kus esitlesid oma elektrienergia jaotus-
võrkudele suunatud tootevalikut. Veebruaris osaleti
Soome suurimal energiasektori messil Tampere-
s ning aprillis Eesti ühisstendi koosseisus elektroteh-
nikamessil Hannoveris ning lisaks väiksematel piir-
kondlikel messidel: ehitusmess Poris, allhankemes-
sil Tampere ja SLO Elektrimesid Kuressaares ja
Tallinnas.

◀ Oluline osa Keila Arenduskeskuse toote-
arendusressursist 2012. aastal läks
Eesti võrguettevõtja Elektrilevi riigihanke
ettevalmistamiseks

◀ Soome ja Leedu tütar-
ettevõtted on võtnud
oma fookusesse taastuv-
energiaarendused
ja -projektid ning neile
sobivate lahenduste
pakkumise

Harju Elekter kontserni ettevõtte on teinud pikaajalist koostööd laevaehitus-firmadega, valmistades tüüplahendusega metallkorpuses kajutikilpe liini- ja kruuisi-laevadele. Tellimuse suurus oleneb laeva mudelist ja otstarbest ning jääb vahemikku 500-2000 kilpi.

Kvaliteedijuhtimine ja keskkonnapoliitika

Kvaliteetne äri- ja juhtimismudel on Kontserni üks väärtustest. Eesmärk on arendada äriprotsesse, toimimisviise ja süsteeme jätkuva parendamise põhimõttel, vastavuses klientide vajaduste ja ootustega. Kvaliteedi arendamine on pidev protsess, kus kõiki del töötajatel on keskne roll. Erilist tähelepanu pööratakse Kontsernis klientidelt saadava tagasiside käsitlemisele, et vajalik info jõuaks minimaalsete viivitustega vajalike töötajateni ning korrigeerivad ja vältivad tegevused saaksid mõjusalt ellu viidud.

Tootmine Kontserni ettevõtetes ei oma olulist keskkonnakahjulikku mõju. Siiski, keskkonnapoliitikat lähtuvalt jälgivad ja mõõdavad Kontserni ettevõtted pidevalt oma keskkonnamõjusid, korraldavad ohtlike jäätmete kogumist ja üleandmist jäätmeäitlusfirmadele. Keskkonnast hoolimine on igapäevaste rutiinide kindel osa, mis ulatub Kontserni kõigi ettevõtete igapäevategevustesse. Kontserni ettevõtetes on välja töötatud ja juurutatud süsteem pakendite kogumiseks ja taaskasutamiseks vastavalt

◀ Keskkonnast hoolimine on igapäevaste rutiinide kindel osa, mis ulatub Kontserni kõigi ettevõtete igapäevategevustesse

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Harju Elekter Elektrotehnika <small>(alates 2000)</small>	ISO 9001, ISO 14001				○				kuni 1/2013	
Harju Elekter Teletehnika <small>(alates 2002)</small>	ISO 9001, ISO 14001		○			○			kuni 1/2014	
Rifas	ISO 9001			○			○		ISO14001 OHSAS18001	kuni 12/2015
Satmatic	ISO 9001			○			○		ISO14001	kuni 10/2015
Draka Keila Cables	ISO 9001, ISO 14001 <small>(alates 2000)</small>			○			○			kuni 3/2015

● – resertifitseerimine

pakendiseaduses esitatud nõuetele. Kontsern on MTÜ Eesti Pakendiringlus lepinguline partner. ASi Harju Elekter kaubandusgrupi kauplustes on vastavalt jäätmeseadusele tagatud elektroonikaromude (boilerid), päevavalguslampide ja patareide kogumine ja/või kõrvaldamise korraldamine.

Aasta jooksul läbisid tütarettevõtted edukalt mitme tellija poolseid tarnija auditeid. Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskenduti jätkuvalt oluliste protsesside optimeerimisele ja materjalide efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks raiskamise ja kaod. Ettevõtte töötajatele korraldati tuleohutuse koolitusi koos praktilise väliõppusega. Eesti ja Soome tütarettevõtetes jätkati tööd tootlikkuse suurendamiseks 5S tootmispõhimõtete juurutamisel, lisaks realiseerus Soome tütarettevõttes

tarneperioodi lühendamisele suunatud arendusprojekt TOSI 2013.

Tütarettevõttes AS Harju Elekter Elektrotehnika toimus vastavalt standardite ISO 9001 ja ISO 14001 nõuetele juhtimissüsteemide resertifitseerimine ning jaanuaris 2013 väljastati vastavad sertifikaadid järgnevas 3-aastaseks perioodiks. Standardi ISO 9001 nõuetele vastav juhtimissüsteemide resertifitseerimine teostati ka tütarettevõtetes Satmatic Oy ja Rifas UAB, kus samuti väljastati uued sertifikaadid kestvusega 3 aastat. ASis Harju Elekter Teletehnika toimusid korralised aastaauditid. Järgmised resertifitseerimised toimuvad aastal 2014. Seega on Kontserni kõigi ettevõtete tootmiskorraldused tunnustatud vastavaks kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise rahvusvaheliste standarditele ISO 9001 ja ISO 14001.

◀ Kontserni kõigi ettevõtete tootmiskorraldused on tunnustatud vastavaks kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise rahvusvaheliste standarditele ISO 9001 ja ISO 14001

Sotsiaalne vastutus ja heategevus

Keskkond meie ümber loob või piirab tegutsemisvõimalusi. Ligi poole sajandi vanuse ajaloo AS Harju Elekter on Keila ja selle lähipiirkonna üks suuremaid ja edukamaid ettevõtteid, mistõttu tunnetab ettevõtte moraalset kohustust võtta vastutus nii ühiskonna üldise arengu kui ka ühiskonnaliikmete heaolu suurendamise eest. Meie jaoks tähendab sotsiaalne vastutustunne, et mõtleme igapäevaselt, kuidas meie saame omalt poolt kaasa aidata Eesti elu paremaks muutmisel.

Oleme aastate jooksul toetanud nii rahaliselt kui ka muul moel algatusi, millesse ise kõige enam usume. Meie jaoks on oluline pikaajaline koostöö ning see läbi tulemusrikkam valdkonna toetus. Toetame väärt ideid ka tulevikus. Kontsernis on välja kujunenud neli peamist toetusvaldkonda.

Sotsiaalse vastutuse kandmine

AS Harju Elekter tunneb vastutust ettevõtte tegevuspiirkonna arengu ja siinse kogukonna heaolu suurendamise eest fookusega laste ja noorte õpingute toetamisele ning vaba aja sisustamisele. Ettevõttel

on pikaajaline koostöö Keila Kooli ning Keila lasteaiadade, huvi- ja spordiklubidega.

Insenerihariduse toetamine

Ettevõtte teeb tihedat koostööd haridusasutustega insenerihariduse kaasajastamiseks, edasiarendamiseks ja populariseerimiseks. AS Harju Elekter on Tallinna Tehnikaülikooli kuldsponsor, andes igal aastal välja kuni neli bakalaureuse- või magistriõppe stipendiumi elektri või mehhaanika eriala üliõpilastele. Lisaks arendatakse erinevaid koostööprogramme Tallinna Kutsehariduskeskuse, Tallinna Polütehnikumi ning Tallinna Ehituskooliga. Tütarettevõttel Satic Oy on tihedad sidemed piirkonnas tegutsevate tehnika- ja ametikõrgkoolidega (Satakunna Ametikõrgkool, Tampere Tehniline Ülikool).

Noorsportlaste innustamine ja toetamine

AS Harju Elekter on spordile suunatud toetustes panustanud enim noorte spordile, võttes läbi järjepideva toetuse suuna spordiala kandepinna

◀ Meie jaoks tähendab sotsiaalne vastutustunne, et mõtleme igapäevaselt, kuidas meie saame omalt poolt kaasa aidata Eesti elu paremaks muutmisel

laiendamisele. Ettevõtte on Eesti Suusaliidu ja kahevõistlejate järelkasvukoondise pikaajaline toetaja. 2008/2009. aasta hooajast alates toetatakse lisaks noorsportlasi Algo Kärpi ja Kein Einastet. Suusaliidu noorteprojektide näol on tegemist tulevikku suunatud toetustega, mille eesmärgiks on Eesti riigi edukas esindamine 2014. aasta Sotši olümpiamängudel.

Töötajate tervisespordi edendamine

Koostöös MTÜga Harju KEK Rahvaspordiklubi soodustatakse töötajate aktiivset sportlikku eluviisi. Terved energilised töötajad on ettevõtte jaoks hindamatu väärtusega ressurss.

Kokku ulatus erinevate toetusprogrammide maht 2012. aastal 19,8 (2011: 15,1) tuhande euroni.

Kontserni tegevus aastal 2013

Kontserni edasise arengu võtmeteguriks on jätkuvalt uute turgude ja klientide leidmine ning müügi suurenemine Eestist väljaspool naaberriikides, mujal Euroopa Liidus ja kaugemalgi. 2013. aasta fookus on suunatud uute projektide, klientide ja koostööpartnerite leidmiseks ja kaasamiseks Skandinaaviamaaades, eriti Rootsis.

Kontsernis jätkub laienemine tootekesksetl müügit tehnoloogiliste portsesside juhtimise ja energiavarus-

tuse tarkvara programmide arendamise valdkonda. Eesmärk on pakkuda klientidele täislahendusi, elektriseadmetest nende juhtimiseks vajalike programmideni välja. Kvaliteetsed kliendisuhted on siin võtmetähtsusega.

Kontsern suunab üha enam ressursse lõpptarbijale orienteeritud omatoodangu eelisarendamisse, nähes selles pikaajalist edu ning ka kasumlikkuse kasvu. Toote- ja teenustevaliku pakkumisel seatakse

◀ 2013. aasta fookus on suunatud uute projektide, klientide ja koostööpartnerite leidmiseks ja kaasamiseks Skandinaaviamaaades, eriti Rootsis

tulevikueesmärgiks täisteenuse olemasolu, alustades toote välja töötamisest, tootmisest ja lõpetades sellele garantiiteenuse ja hoolduse tagamisega.

Kontsernis tuleb jätkuvalt tähelepanu all hoida ja tegeleda kulude optimeerimise ja organisatsiooni efektiivse toimimisega. Tütarettevõtetes jätkatakse tootlikkuse suurendamist Lean tootmise põhimõtteid järgides ja 5S-mudelit juurutades.

Tänapäeva tarbija on üha enam orienteeritud energiatõhusale, individuaalsete mõõtmis- ja monitoorimisvõimalustega taastuenergiat pakkuvatele lahendustele, millest lähtuvalt on püstitatud ka Kontserni tootearenduse lähiaastate eesmärgid ja ülesanded. Taastuenergia- jms innovaatiliste lahenduste pakkumised on seatud Kontserni ettevõtete arendus- ja inseneripersonali prioriteetideks.

Kontserni ettevõtetes jätkatakse uute päikeseenergiajaamade ehitamist ja seesuguselt toodetud energia tarbimist peamiselt oma tarbeks, kuid riikides,

kus see võimalik, suunatakse ülejääv energia ka energiavõrkudesse. Selliselt energiat tootes ja müües või ise tarbides saavutatakse ettevõtetes tuntav kokkuhoid.

Kontserni konkurentsivõime suurendamiseks teevad Kontserni tütarettevõtted aastast-aastasse aina tihedamat koostööd. Kontserni Eesti ettevõtted kasutavad sama kaubamärki ning kooperaeruvad ka turundustegevuse korraldamisel, sh ühiste infokanalite ja esitlusmaterjalide kasutamist. Kontserni ettevõtete vahelise koostöö tihendamine kõigil tasanditel annab lisavõimalusi Kontserni ressursside paindlikuks kasutamiseks.

Kontsernis on töötatud sihipäraselt oskusteabe kasvatamise nimel, sõlmides litsentsilepinguid, panustades töötajate kvalifikatsiooni ja erialaste teadmiste tõstmisesse või muul viisil. Investeeringud personali on suunatud peamiselt töötajate erialase taseme- koolituse tõhustamisele ja nende kvalifikatsiooni tõstmisele.

◀ Toote- ja teenustevaliku pakkumisel seatakse tulevikueesmärgiks täisteenuse olemaolu, alustades toote välja töötamisest, tootmisest ja lõpetades sellele garantiiteenuse ja hoolduse tagamisega

Aktsia ja aktsionärid

ASi Harju Elekter aktsiad noteeriti Tallinna Väärtpaberibörsil 30. septembril 1997. aastal. Tallinna Börs kuulub maailma suurimasse börsikontserni NASDAQ OMX Group, mis loodi Balti- ja Põhjamaade börsigrupi OMX liitmisel NASDAQ OMX Groupiga 2008. aasta alguses. Täna võimaldab börsikontsern kauplemist, börsitehnoloogiate ja noteeritud ettevõtetega seotud teenuseid kuuel mandril ning on üle 3900 noteeritud ettevõttega maailma väärtpaberiturgude hulgas esikohal.

ASi Harju Elekter aktsiakapital on 12,18 miljonit eurot, mis on jaotatud üheliigilisteks nimelisteks lihtaktsiateks. Aktsia nominaalväärtus on 0,7 eurot. ASi Harju Elekter aktsia sümbol NASDAQ OMX-l on HAE1T. ISIN: EE3100004250. Ettevõtte kõik aktsiad on börsil vabalt kaubeldavad ning iga aktsia annab võrdse hääle- ja dividendiõiguse. Ka ettevõtte kõik aktsionärid on võrdsed ning eraldi hääleõigust käsitlevad piirangud või kokkulepped puuduvad. ASile Harju Elekter teada olevalt ei ole aktsionäride omavahelistes lepingutes mingeid piiranguid seoses väärtpaberite võõrandamisega, nagu ka spetsiifilisi kontrolliõigusi.

NASDAQ OMX Tallinna börsi üldindeks OMXT kerkis aastaga 38,2% võrra 734,2 punktini, olles maailma börside seas esikümnes. Tegu oli turu ootuspärase taastumisega pärast 2011. aastal Euroopa finantsturge mõjutanud ebakindluse tõttu toimunud langust. Tallinna börsil noteeritud ettevõtted said kenasti hakkama, nende majandustulemused paranesid ja see kajastus ka aktsiate hinnatõus. Balti võrdlusindeks OMX Baltic Benchmark Cap GI kasvas aasta kokkuvõttes 21,8% võrra.

Samas on käive börsil langenud 136 miljoni euroni, mis on isegi vähem kui börsi esimesel tegevusaastal 1996, mil kauplemist oli vaid 7 kuud. Börsi keskmiseks päevakäibeks 2012. aastal kujunes 0,54 (2011: 0,74) miljonit eurot ja keskmiseks tehingumahuks 2 603 (2011: 2 239) eurot. Möödunud börsiaastast jääb eredamalt meelde suurtehing Tallinki aktsiatega ning Pro Kapitali ebaõnnestunud IPO.

Aktsia hind ja kauplemine

Aktsia näitajad:

EUR	2012	2011	2010	2009	2008
Aktsiate arv	17 093 443	16 800 000	16 800 000	16 800 000	16 800 000
Nominaalhind	0,70	0,70	0,64	0,64	0,64
Aktsia sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,05	0,99
Ettevõtte turuväärtus (miljonit)	45,94	38,30	50,74	34,78	16,63
Kasum aktsia kohta	0,21	0,17	0,13	0,07	0,15
P/E suhe	12,57	13,41	23,39	28,14	6,76
Dividendi aktsia kohta	*0,09	*0,07	0,06	0,05	0,06
Dividendimäär %	3,4	3,1	2,0	2,5	6,5
Dividend/puhaskasum%	44,5	42,4	46,5	69,9	43,6

*juhatuse ettepanek

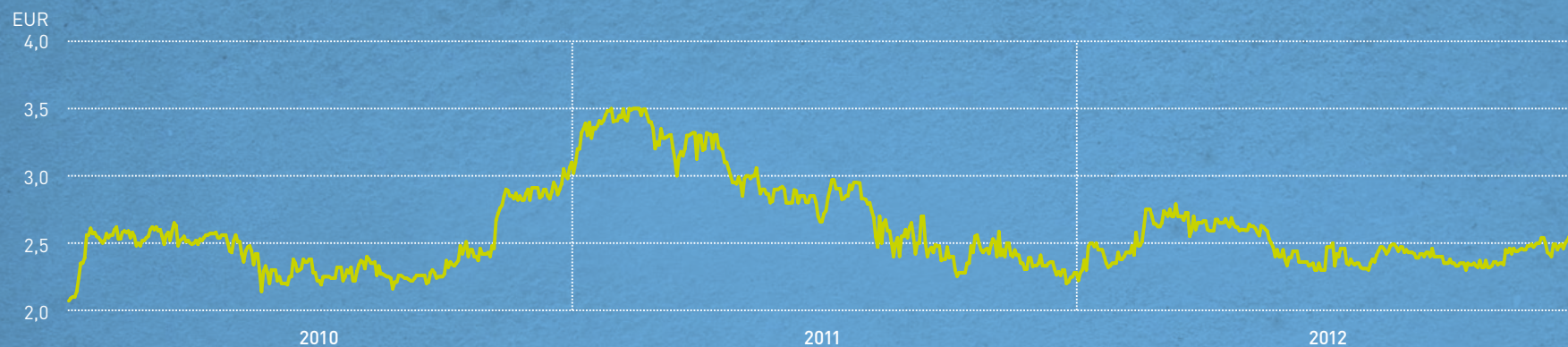
ASi Harju Elekter aktsia hind tõusis aruandeaasta jooksul 15,8% 2,64 euroni ning ettevõtte turuväärtuseks kujunes 31.detsembri seisuga 45,9 miljonit eurot. Tehingumaht oli tagasihoidlik, kuid kaubeldud

aktsiate arv siiski suurenes – tehingutes osales 760 tuhat aktsiat. Ka aktsionäride nimekiri pikenes ning aasta lõpu seisuga oli ettevõttel 1 507 aktsionäri.

EUR	2012	2011	2010	2009	2008
Kõrgeim hind	2,80	3,54	3,14	2,99	3,45
Madalaim hind	2,30	2,19	2,02	0,67	0,95
Sulgemishind	2,64	2,28	3,02	2,07	0,99
Muutus (%)	15,8	-23,8	45,9	107,0	-70,9
Kaubeldud aktsiaid (tk)	759 869	663 917	2 039 910	1 559 830	4 634 592
Käive (miljonit)	1,88	1,88	5,40	2,14	11,39

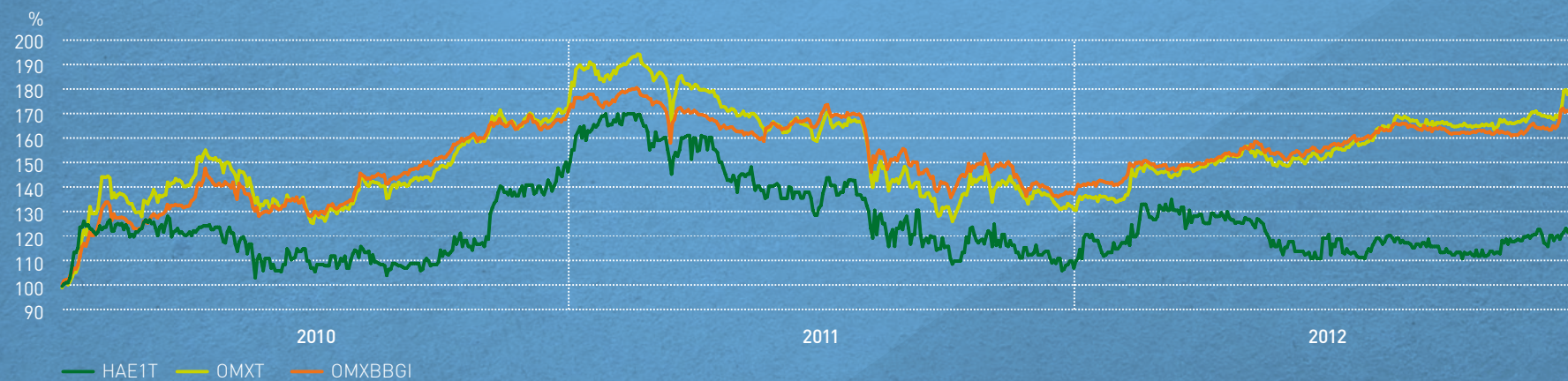

ASi Harju Elekter aktsia Tallinna Börsil 2010-2012

ASi Harju Elekter aktsia indeksite võrdluses 2010-2012

lisainfo: www.nasdaqomxbaltic.com/market/

Aktsionäride struktuur

Seisuga 31.12.2012 oli ASil Harju Elekter 1 507 aktsionäri. Aruandeperioodi jooksul on aktsionäride arv suurenenud 65 võrra. ASi Harju Elekter suurim aktsionär on kohalikul kapitalil baseeruv AS Harju KEK, kellele kuulub 31,70% firma aktsiakapitalist. Nõukogu ja juhatuse liikmetele ning nendega seotud isikutele või firmadele kuulub 7,97% ettevõtte aktsiastest. ASi Harju Elekter aktsionäride täielik nimekiri on Eesti väärtpaberite keskreistri kodulehel (www.e-register.ee).

Dividendid

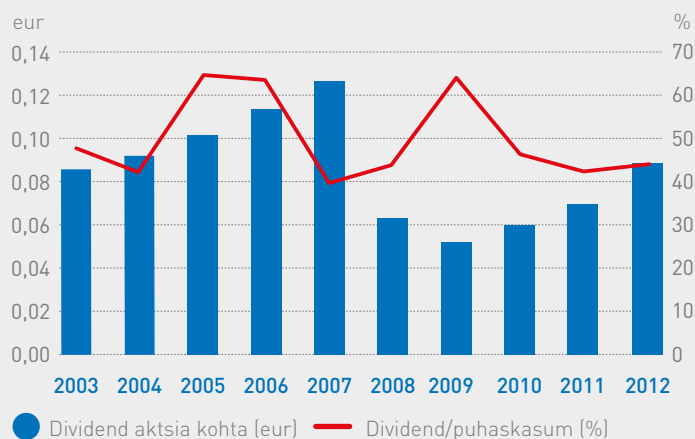
Kontserni dividendipoliitika järgi makstakse dividendideks kolmandik majandusaasta puhaskasumist. Lisaks on Kontsernis kujunenud heaks tavaks maksta edasi muudelt finantsinvesteeringutelt saadud dividendid. Tegelik dividendimäär sõltub aga Kontserni rahavoogudest ning arenguperspektiividest ja nende finantseerimise vajadusest.

Tugevast kapitaliseeritusest tulenevalt teeb juhatuse ettepaneku maksta 2012.aasta eest dividendideks 0,09 eurot aksia kohta, kokku 1,57 (2011: 1,18) miljonit eurot, mis moodustab 44,5% (2011: 42,4%) puhaskasumist.

Aktsionäride jagunemine osaluse suuruse järgi, 31.12.2011

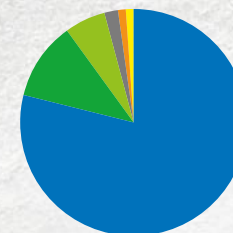
Osaluse suurus	Aktsionäride arv	Osa üldarvust %	Hääleõiguse %
Üle 10%	2	0.13	42.61
1,0 - 10,0%	7	0.46	27.11
0,1 - 1,0 %	53	3.52	15.75
alla 0,1%	1 445	95.89	14.53
Kokku	1 507	100.0	100.0

Dividend aksia kohta

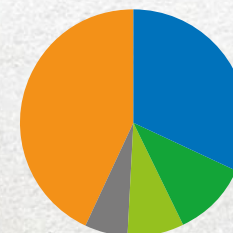
Dividendide ajaloo ja suhtarvude kohta on esitatud info tabelis Aksia näitajad.

AKTSIONÄRID jagunemine riikide kaupa

- Eesti **80%**
- Luksemburg **11%**
- USA **5%**
- Rootsi **2%**
- Soome **1%**
- Muud **1%**

üle 5%

- AS Harju KEK **32%**
- ING Luxembourg S.A. **11%**
- Lembit Kirsme **8%**
- Endel Palla **6%**
- Muud **43%**

Hea ühingujuhtimise tava

Hea Ühingujuhtimise Tava aruanne 2012

AS Harju Elekter lähtub oma äritegevuse korraldamisel ettevõtte põhikirjast ja riiklikest õigusnormidest ning avaliku ettevõttena Tallinna Börsi nõuetest, Hea Ühingujuhtimise Tava (HÜT) juhistest ning aktsionäride ja investorite võrdse kohtlemise printsiibist. AS Harju Elekter järgib suures osas HÜT juhiseid, kuigi põhimõtted on vaid soovituslikud. Samas ei järgi AS Harju Elekter mõningaid HÜT nõudeid, mille põhjuseks on peamiselt ettevõtte ärivaldkonna iseärasused. Allpool on ära toodud ja selgitatud nende HÜTi nõuete, mis ei ole hetkel täidetud, mittejärgimise põhjuseid. Lisaks on antud täiendavat informatsiooni 2012. aasta üldkoosoleku, ettevõtte nõukogu ja juhatuse ning ASi Harju Elekter juhtimispõhimõtete kohta.

HÜT punkt 1.3.3.

Emitent teeb vastavate tehniliste vahendite olemasolul ning juhul, kui see ei ole talle liiga kulukas, üldkoosoleku jälgimise ja sellest osavõtu võimalikuks sidevahendite kaudu (nt Internet).

Kuna ASil Harju Elekter puuduvad vastavad tehnilised vahendid ning nende soetamine läheks ettevõttele liialt kulukaks, siis hetkel puudub üldkoosoleku jälgimise ja sellest sidevahendite kaudu osavõtu võimalus.

HÜT punkt 2.2.1

Nõukogu esimees sõlmib juhatuse liikmega tema ülesannete täitmiseks ametilepingu.

Ettevõtte juhatuse liikmed on üheliikmelised ning juhatuse liikmed täidavad ühtlasi ka tegevdirectori töökoostusi ja vastutavad ettevõtte strateegiliste valdkondade toimivuse eest. Juhatajaga on sõlmitud juhatuse liikme leping.

HÜT punkt 2.2.7

Iga juhatuse liikme põhipalk, tulemustasu, lahkmishüvitis, talle makstavad muud hüved ning preemiasüsteemid, samuti nende olulised tunnused

avaldatakse selges ja üheselt arusaadavas vormis emitendi veebilehel ning HÜT aruandes. Avaldatavad andmed on selged ja üheselt arusaadavad, kui need väljendavad otseselt kulutuse suurust emitendile või tõenäolise kulutuse suurust avalikustamise päeva seisuga.

Juhatajale makstakse tasu vastavalt ametilepingule. Juhataja tasu suurus on määratud ametilepinguga ja ei kuulu poolte kokkuleppel avalikustamisele. Juhatajal on õigus saada lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuselise liikme tasu ulatuses.

Tulemuspalka makstakse juhatajale ühistel alustel emattevõtte halduspersonaliga. Tulemuspalk jaotatakse vastavalt põhipalgale ja tööpanusele, kusjuures juhataja tulemuspalk kooskõlastatakse nõukogu esimehga. Tulemuspalk makstakse välja kvartali kaupa 80% ulatuses, ülejäänud 20% makstakse pärast majandusaasta tulemuste kinnitamist.

Tippjutkonnale sh juhatajale makstakse ka aasta-preemiat, mis on summaarselt 0,3% emattevõtte omanikele kuuluvast osast konsolideeritud puhaskasumis. Aastapremia kinnitab nõukogu esimees ning see makstakse välja pärast Kontserni aastaaruande auditeerimist.

Lisatasu tööstaaži eest makstakse kõigile alalistele töötajatele (sh juhatajale) tööstaaži alusel, mille hulka kuulub pideva töötamise aeg Kontsernis. Staažitasu määr on kuni 10% põhipalgast.

HÜT punkt 2.3.2

Nõukogu otsustab emitendi ja tema juhatuse liikme või tema lähedase või temaga seotud isikuga tehtavate emitendi jaoks oluliste tehingute tegemise ja määrab selliste tehingute tingimused. Nõukogu poolt heakskiidetud tehingud juhatuse liikme, tema lähedase või temaga seotud isiku ja emitendi vahel avaldatakse Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes.

Vastavaid tehinguid 2012. aastal ei toimunud.

HÜT punkt 3.1.3

Nõukogu hindab korrapäraselt juhatuse tegevust emitendi strateegia elluviimisel, samuti hindab nõukogu emitendi finantsseisundit, riskijuhtimise süsteemi, juhatuse tegevuse õiguspärasust ning seda, kas emitenti puudutav oluline teave on nõukogule ja avalikkusele nõuetekohaselt teatavaks tehtud. Nõukogu poolt komiteede asutamisel avaldab emitent oma veebilehel nende olemasolu, ülesanded, koosseisu ja koha organisatsioonis. Komiteedega seotud asjaolude muutmisel avaldab emitent samas korras ka muudatuse sisu ning teostamise aja.

2010. aasta juunis moodustas ASi Harju Elekter nõukogu seoses audiitortevõtte seadusest tuleneva kohustusega ettevõtte auditikomitee, kinnitas selle põhimääruse. 2012. aastal täitsid komitee liikme kohustusi Triinu Tombak ja Andres Toome.

Auditikomitee ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja audiitorettevõtja ja seaduse alusel auditorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Info auditikomitee kohta on kuvatud ettevõtte veebilehel.

HÜT punkt 3.2.5

Üldkoosoleku määratud nõukogu liikme tasu suurus ja maksmise kord avaldatakse emitendi HÜT aruandes, tuues eraldi välja põhi- ja lisatasu (sh lahku-mishüvitis ja muud makstavad hüved).

ASi Harju Elekter aktsionäride üldkoosoleku pädevuses on valida ja kinnitada nõukogu koosseis ja volituste aeg. 3.05.2012 toimunud ettevõtte aktsionäride üldkoosolek kinnitas nõukogu koosseisu ja liikmed järgnevas 5 aastaks, määrates samas nõukogu liikme tasuks 750 eurot kuus ja nõukogu esimehe tasuks 1 600 eurot kuus. Tegevjuhtkonnas töötavale nõukogu liikmele rakendada ettevõttes kehtivat preemiasüsteemi (vt selgitust HÜT 2.2.7). Nõukogu liikmele lahkumishüvitust ette nähtud ei ole.

HÜT punkt 3.2.6

Kui nõukogu liige on majandusaasta jooksul osalenud vähem kui pooltel nõukogu koosolekutel, siis

märgitakse see Hea Ühingujuhtimise Tavas eraldi ära.

2012. aastal on nõukogu liikmed osalenud kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest.

HÜT punkt 3.3.2

Ärilisest pakkumisest, mis tehakse nõukogu liikmele, tema lähedasele või temaga seotud isikule ning on seotud emitendi majandustegevusega, teatab nõukogu liige viivitamatult nõukogu esimehele ja juhatusesele. Hea Ühingujuhtimise Tava aruandes näidatakse ära majandusaasta jooksul tekkinud huvide konfliktid koos igakordsete lahendustega.

Nõukogu liikmed hoiduvad huvide konfliktist ning järgivad konkurentsikeelu nõudeid. Nõukogu ja juhatus teevad tihedat koostööd tegutsedes vastavalt põhikirjale ning äriühingu ja selle aktsionäride huvides. Vastavaid huvide konflikte 2012. aastal ei esinenud.

HÜT punkt 5.3

Emitendi veebilehel on aktsionäridele kättesaadavad muuhulgas ka nõukogu poolt kinnitatud emitendi üldised strateegiasuunad.

Ettevõtte juhatus on seisukohal, et strateegia kuulub ettevõtte ärisaladuste hulka ning ei kuulu avalikustamisele. Üldised suunad ja olulised teemad on siiski ära toodud aastaaruande kohustusliku lisana avaldatavas juhatuse tegevusaruandes.

HÜT punkt 5.6

Emitent avalikustab analüütikutega kohtumiste, analüütikutele või investoritele või institutsionaalsetele investoritele tehtavate esitluste ja pressikonverentside toimumise ajad ja asukohad emitendi veebilehel. Emitent võimaldab aktsionäridel osaleda nimetatud üritustel ning teeb ettekanded kättesaadavaks oma veebilehel. Emitent ei korralda kohtumisi analüütikutega ega investoritele tehtavaid esitlusi vahetult enne finantsaruandluse avalikustamise kuupäevi.

Ettevõtte lähtub alati oma tegevuses aktsionäride võrdse kohtlemise printsiibist. Kohustuslik, oluline ja hinnatundlik info avalikustatakse esmalt Tallinna Börsi süsteemis, seejärel Finantsinspektsiooni ja firma kodulehekülgedel. Lisaks on igal aktsionäril õigus küsida ettevõttelt vajadusel lisainfot ja kokku leppida kohtumisi. Ettevõtte juhatuse ei pea oluliseks erinevate aktsionäride kohtumiste aja- ja päevakorragaafiku pidamist, sest kohtumistel piirduakse juba avalikustatud teabega. See reegel kehtib kõigi kohtumiste korral, ka vahetult enne finantsaruandluse avalikustamist.

HÜT punkt 6.2

Audiitori valimine ja raamatupidamise aastaaruande auditeerimine.

ASi Harju Elekter aktsionäride 3.05.2012 üldkoosolek valis ettevõttele aastateks 2012-2014 audiitoriks audiitorfirma KPMG Baltics OÜ. Informatsioon audiitori kohta on kättesaadav ettevõtte koduleheküljel internetis. Audiitori tasustamine toimub vastavalt lepingule ning tasu suurust poolte kokkuleppel ei avalikustata. Vastavalt Finantsinspektsiooni 24.9.2003 juhendile „Riikliku finantsjärelevalve teatud subjektide audiitorite rotatsioonist“ korraldab ettevõtte audiitori rotatsiooni, tagades audiitori sõltumatuse, vahetades täitevaudiitorit vähemalt iga viie aasta järel.

Juhtimispõhimõtted ja täiendav informatsioon

Harju Elekter on aktsiaselts, mille juhtimisorganiteks on aktsionäride üldkoosolek, nõukogu ja juhatus.

Üldkoosolek

Aktsionäride üldkoosolek on ettevõtte kõrgeim juhtimisorgan, kelle pädevuses on põhikirja muutmise ja uue kinnitamise, aktsiakapitali suuruse muutmise, nõukogu liikme tagasikutsumise ja ettevõtte tegevuse lõpetamise, jagunemise, ühinemise ja ümberkujundamise otsustamine, eeldades vähemalt 2/3 üldkoosolekul esindatud aktsionäride häälte heakskiitu. Üldkoosolekud on korralised ja erakorralised. Korraline üldkoosolek toimub üks kord aastas kuue kuu jooksul pärast ettevõtte majandusaasta lõppemist. Erakorralise üldkoosoleku kutsub juhatus kokku, kui ettevõttel on netovara alla seaduses lubatud piiri või kui üldkoosoleku kokkukutsumist nõuab nõukogu, audiitor või aktsionärid, kelle aktsiatega on esindatud vähemalt 1/10 aktsiakapitalist. Üldkoosolek on pädev otsuseid vastu võtma, kui kohal on üle poole aktsiatega esindatud häältest. Üldkoosolekul osalemiseks õigustatud isikute ring määratakse seisuga 7 päeva enne üldkoosoleku toimumist.

ASi Harju Elekter 2012. aasta aktsionäride korraline üldkoosolek toimus 3. mail Keila Kultuurikeskuses (Keskväljak 12). Koosolekul osales 101 aktsionäri või nende volitatud esindajad, kes esindasid 76,11% häälte üldarvust. Üldkoosolek kinnitas 2011.

majandusaasta aruande ja kasumijaotuse, valis ja nimetas järgmiseks viieks aastaks uue 5-liikmelise nõukogu ning kinnitas nõukogu tasustamiskorra. Ka nimetas üldkoosolek ettevõtte 2012.-2014. aasta audiitoriks KPMG Baltics OÜ ja kiitis heaks 23.04.2009 aktsionäride üldkoosoleku otsusega vastu võetud suunatud aktsiaemissiooni programmi (optsiooniprogrammi) realiseerimise. 6. päevakorrapunktina oli üldkoosoleku kavas aastateks 2012-2015 aktsiaoptsiooniprogrammi kavandamine Kontserni kuuluvate äriühingute juhtorganite liikmetele, juhtivspetsialistidele ja inseneridele ning ASi Harju Elekter sidusäriühingute juhtorganite liikmetele. Kavandatava suunatud aktsiaemissiooni käigus lastakse 2015. aastal välja kuni 600 tuhat uut nimelist aktsiat. Aktsiaemissiooni korraldamise otsuse teeb aktsionäride korraline üldkoosolek 2015. aastal tingimusel, et aktsia turuhind on kõrgem emissioonihinnast. Koosolekul esinesid ettekannetega ASi Harju Elekter juhataja, nõukogu esimees ja ettevõtte audiitor.

Nõukogu

Nõukogu planeerib ettevõtte tegevust, korraldab selle juhtimist ning teostab järelevalvet juhatuse tegevuse üle. Nõukogu koosolekud toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui üks kord kvartalis.

Nõukogu koosolek on otsustusvõimeline, kui sellest võtab osa üle poole nõukogu liikmetest. 2012. aastal toimus üheksa nõukogu koosolekut. Nõukogu kõik liikmed osalesid kas kõikidel või enamikel nõukogu koosolekutest. ASi Harju Elekter nõukogul on põhikirja järgselt 3-5 liiget. Nõukogu liikmed valitakse üldkoosoleku poolt viieks aastaks.

Seoses nõukogu volituste tähtaja täitumisega valis aktsionäride korraline üldkoosolek 3. mail 2012 aktsiaseltsile järgmiseks viieks aastaks uue 5-liikmelise nõukogu koosseisu: Endel Palla (nõukogu esimees) ja liikmed Ain Kabal, Madis Talgre, Triinu Tombak ja Andres Toome. Nõukogu esimees Endel Palla on töötanud ASis Harju Elekter 1969. aastast alates, sh 1985-1999 peadirektorina/juhatuse esimehena; alates 1999. aastast täidab ta ühtlasi Kontserni arendusdirektori ülesandeid. Ain Kabal on Viru Keemia Grupp AS õigusosakonna juhataja, kogunud jurist, kes on nõustanud Kontserni ettevõtteid juriidilistes küsimustes üle 10 aasta. Madis Talgre on ASi Harju KEK juhataja, kes esindab ettevõtte suurima aktsionäri huve (seisuga 31.12.2012 omas AS Harju KEK 31,7% ettevõtte aktsiakapitalist). Alates 2007. aastast on nõukogu liige Andres Toome (OÜ Trade-matic juhataja), kes täiendab nõukogu oma pikaajalise investeerimisalase kogemusega. 2012. aastal valiti nõukogu liikmeks Triinu Tombak, et kaasata nõukogusse veelgi finantsalaste teadmiste ja kogemustega inimesi. Nõukogu viiest liikmest kaks – Triinu Tombak ja Andres Toome – on sõltumatud liikmed.

Nõukogu liikmete teenistuslepingu lõppemisel või ennetähtaegsel lõpetamisel ei teki Kontsernil suu-remat hüvitise maksmise kohustust, kui seadusega ette nähtud. 2012. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte nõukogu liikmetele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 6,8% (2011:15,7%) ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Juhatus

Juhatus on juhtimisorgan, mis esindab ja juhib ettevõtte igapäevast tegevust kooskõlas seaduse ja põhikirja nõuetega. Juhatus on kohustatud tegutsema majanduslikult kõige otstarbekamal viisil. Põhikirja järgselt võib ASi Harju Elekter juhatuses olla 1-5 liiget, kes valitakse nõukogu poolt kolmeks aastaks. Nõukogu pädevuses on ka juhatuses esimehe valimine, tema ettepanekul juhatuses liikmete ametisse nimetamine ning tagasi kutsumine. Juhatuses liige võib ettevõtet esindada kõigis õigustoimingustes.

Alates maist 2011 on aktsiaseltsil üheliikmeline juhatus, kes on nõukogu poolt ametisse määratud 3-aastaseks perioodiks. ASi Harju Elekter juhataja on Andres Allikmäe. Juhatuses pädevus ja volitused on reguleeritud äriseadustikuga ja ära toodud ettevõtte põhikirjas, kuid erisusi või kokkuleppeid ei esine. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule, lisaks on tal õigus saada ka lahkumishüvitist kuni 10 kuu juhatuses liikme tasu ulatuses. Pensioniga seotud õigusi juhatuses liikmel/juhatajal ei ole.

Juhataja vastutab äritegevuse korraldamise eest Kontserni tasemel ja täidab ühtlasi ka tegevdirektori tööülesandeid. Juhataja saab tasu vastavalt ametilepingule. Väljaspool Eestit tagab äritavade järgimise kohalik juhtkond.

2012. aasta lõpu seisuga kuulus ettevõtte juhatuse liikmele otse ja läbi kaudsete osaluste kokku 1,1% ettevõtte aktsiatest (lisa 23).

Detailsem informatsioon nõukogu ja juhatuse liikmete hariduse, karjääri, äriühingute juhtorganites osalemiste nagu ka aktsiaosaluste kohta ASis Harju Elekter on ära toodud ettevõtte koduleheküljel internetis: <http://www.harjuelekter.ee>.

Täiendavad juhtimisorganid ja komiteed

Arvestades ettevõtete suhteliselt väikesearvulist tippjuhtkonda, ei ole ettevõttes olnud praktilist vajadust eriotstarbeliste komiteede ning muude taoliste täiendavate juhtimisorganite loomiseks ning vajalikud protseduurid on reguleeritud eeskirjadega. Kontserni riskide paremaks hindamiseks ja juhtimiseks on ametis siseaudiitor, kes regulaarselt raporteerib juhtkonnale. 2010. aastal moodustas aktsiaseltsi nõukogu seoses audiitortegevuse seadusest tuleneva kohustusega ettevõttes auditikomitee, kelle ülesandeks on jälgida ja analüüsida rahandusinformatsiooni töötlemist, riskijuhtimise ja sisekontrolli tõhusust, raamatupidamise aastaaruande ja konsolideeritud aruande audiitorkontrolli protsessi ja

audiitorettevõtja ja seaduse alusel audiitorühingut esindava audiitori sõltumatust ning esitada nõukogule ettepanekuid ja soovitusi seaduses sätestatud küsimustes. Komitee liikmeteks 2012. aastal kinnitati nõukogu liikmed Triinu Tombak ja Andres Toome (esimees).

Informatsiooni haldamine

Börsiettevõttena lähtub AS Harju Elekter avatuse ja investorite võrdse kohtlemise põhimõttest. Börsireglemendis nõutav info avaldatakse regulaarselt, kooskõlas tähtaegadega, seejuures lähtub ettevõtte põhimõttest mitte avaldada ettevaatavaid prognoose – kajastatakse ja kommenteeritakse toimunud faktilist informatsiooni.

Investorite ja avalikkuse operatiivseks teavitamiseks peab ettevõtte kodulehekülge, mis sisaldab kõiki börsiteateid, majandusaruandeid, samuti ülevaadet Kontserni ajaloost, toodetest ja muust olulisest. Kõigil Kontserni tütar- ja sidusettevõtetel on oma kodulehed.

Audiitorid

Vastavalt aktsionäride üldkoosoleku otsusele 3. maist 2012 viib ASi Harju Elekter 2012.-2014. aasta auditid läbi KPMG Baltics OÜ. Leedu tüdarettevõttes teostas 2012. aasta auditi audiitorfirma Baltijos Auditas UAB ja Soome tüdarettevõttes KPMG Oy.

Info nõukogu ja juhatuse kohta

ENDEL PALLA (19.06.1941)
nõukogu esimees

Haridus:
Tallinna Polütehniline Instituut (TTÜ),
elektroonikainsener

Karjäär
1983-1999 Harju Elekter, sh 1991-1999
AS Harju Elekter peadirektor/juhatusesimees
alates 1999 AS Harju Elekter nõukogu
esimees/arendusdirektor

Osalemise äriühingute juhtorganites
AS Harju Elekter Teletehnika,
AS Harju Elekter Elektrotehnika –
nõukogu esimees; AS Draka Keila Cables,
AS Harju KEK, AS Laagri Vara – nõukogu
liige; Satmatic Oy – juhatuse esimees;
Rifas UAB – juhatuse liige

Ühiskondlik tegevus
1995- Tallinna Direktorite Klubi,
juhatuse liige alates 2011
2004- Eesti Väliskaubanduse Liit,
nõukogu liige
2010- Eesti Kaubandus-Tööstuskoda,
juhatuse liige

Endel Palla omab
1 053 828 Harju Elektri aktsiat.
Tema otsene osalus on 6,06%
ja kaudne 0,34%.

AIN KABAL (10.06.1962)
nõukogu liige

Haridus:
Tartu Ülikool,
jurist

Karjäär
1985-1989 Kohtuekspertiisi
Teadusliku Uurimise
Laboratoorium, vanemeksper
1990-1992 EKE International, jurist
ja peadirektori kt.
1993-2001 BCL O Advokaadibüroo OÜ,
juhataja
2001-2003 Sorainen Law Offices,
õigusnõunik
2004-2006 Advokaadibüroo Hansa
Law Offices OÜ, partner
2011- Viru Keemia Grupp AS,
õigusosakonna juhataja

Osalemise äriühingute juhtorganites
Kabal & Partners OÜ,
Investkonsult OÜ – juhataja
Lincona Konsult AS – nõukogu liige

Ain Kabal omab
13 660 Harju Elektri aktsiat.
Tema otsene osalus on 0,08%,
kaudset osalust ei oma.

TRIINU TOMBAK (7.01.1971)
nõukogu liige

Haridus:
Tallinna Tehnikaülikool (TTÜ),
majandusteaduskond, ökonomist

Karjäär
1993-1998 Eesti Investeerimispank,
Optiva Pank. Laenuosakond,
analüütik (1993-1995), projektijuht
(1996). Investeerimisosakond, vanem-
projektijuht (1997-1998)
1995-1996 Maailmapank, Washington
D.C. World Development Report 1996.
From Plan to Market projekti assistent
1998-2007 AS Harju Elekter nõukogu
liige
2001-2009 Maailmapank, Washington
D.C. Kirjastuse osakond, konsultant
(2001-2006) elektrooniliste andme-
baaside ja e-raamatukogu müügijuht
(2006-2009)

Triinu Tombak omab 10 000 Harju
Elektri aktsiat. Tema otsene osalus
on 0,06% ja kaudset osalust ei oma.

MADIS TALGRE (17.04.1960)
nõukogu liige

Haridus:
Tallinna Polütehniline Instituut (TTÜ),
mehaanikainsener

Karjäär
1983-1987 Põlva KEK,
mehhaniseerimisbaasi insener
1987-1990 Põlva KEK, tootmisbaasi
juhataja
1990-1999 Põlva KEK, juhataja
alates 1999 Harju KEK, juhataja

Osalemise äriühingute juhtorganites
Põlva Koit OÜ, AS KMV,
AS Entek – nõukogu esimees; EKE
Invest AS ja tema tütarettevõtjad,
Avraal AS – nõukogu liige; Laagri Vara
AS – juhatuse liige

Madis Talgre omab
31 000 Harju Elektri aktsiat. Tema
otsene osalus on 0,18%, kaudset
osalust ei oma.

ANDRES TOOME (9.01.1972)
nõukogu liige

Haridus:
Tallinna Tehnikaülikool (TTÜ),
majandusteaduskond

Karjäär
1992-1999 Eesti Pank, Eesti Investee-
rimispank, Optiva Pank ja Sampo Pank
Eesti, investeerimisosakonna juhataja
1999- OÜ Tradematic, juhataja

Osalemise äriühingute juhtorganites
AS Tallinna Olümpiapurjespordikeskus –
nõukogu liige; OÜ Tradematic, OÜ Norber
Grupp, OÜ M50, Beebimaailm Grupp OÜ,
Hermes Worldwide OÜ – juhatuse liige.

Andres Toome omab
10 000 Harju Elektri aktsiat.
Tema otsene osalus on 0,06%
ja kaudne osalus 0,06%.

ANDRES ALLIKMÄE (07.02.1957)
juhataja

Haridus:
Tallinna Polütehniline Instituut (TTÜ),
süsteemiinsener

Karjäär
1982-1991 Harju Elekter, juhtiv insener,
osakonna juhataja
1991-1999 Harju Elekter Autojuhtmete
Tehase juhataja
alates 1999- AS Harju Elekter, juhataja

Osalemise äriühingute juhtorganites
AS Harju Elekter Teletehnika,
AS Harju Elekter Elektrotehnika,
AS Draka Keila Cables, – nõukogu liige;
Satmatic Oy, Rifas UAB, PKC Group Oyj,
Harju Elekter AB – juhatuse liige

Andres Allikmäe omab
196 800 Harju Elektri aktsiat.
Tema otsene osalus on 1,13%,
kaudset osalust ei oma.

ASi Harju Elekter auditeeritud majandusaasta aruande 2012 leiad

http://www.harjuelekter.ee/sites/default/files/public/pdfid/HE_yearbook2012_est.pdf

AS HARJU ELEKTER

Paldiski mnt 31, 76606 Keila

Tel 674 7400

he@he.ee

www.harjuelekter.ee